Ρατσισμός: Ένα Πάθος από τα Πάνω | Ζακ Ρανσιέρ

Ζακ Ρανσιέρ
Μετάφραση: Σοφία Παπαγιαννάκη

Ο Ζακ Ρανσιέρ είναι Γάλλος φιλόσοφος. Το παρακάτω κείμενο είναι μετάφραση της ομιλίας του στο Montreuil (93) στις 11 Σεπτεμβρίου 2010, στο συνέδριο "Οι Ρομά και ποιος άλλος;" που εκδόθηκε από την εφημερίδα Mediapart με τίτλο Racisme, une passion d'en haut.

Θα ήθελα να προσθέσω στην ατζέντα της συνάντησής μας κάποιες σκέψεις σχετικά με τον ρατσισμό του κράτους. Αυτές οι σκέψεις αντιτίθενται στην ευρέως διαδεδομένη ερμηνεία κάποιων μέτρων που πήρε πρόσφατα η κυβέρνησή μας από τον νόμο για τις μαντίλες μέχρι τις απελάσεις των Ρομά. Αυτή η ερμηνεία διακρίνει έναν οπορτουνισμό ο οποίος εκμεταλλεύεται τον ρατσισμό και τη ξενοφοβία προς εκλογικό όφελος. Αυτή η υποτιθέμενη κριτική ενισχύει την υπόθεση ότι ο ρατσισμός είναι ένα λαϊκό πάθος, μια φοβισμένη και παράλογη αντίδραση οπισθοδρομικών στρωμάτων του πληθυσμού που δεν μπορούν να προσαρμοστούν στον νέο κινούμενο και κοσμοπολίτικο κόσμο. Το κράτος κατηγορείται ότι έχει αποτύχει στο χρέος του δείχνοντας εφησυχασμένο προς αυτά τα στρώματα. Αλλά αυτή η κατηγορία ενισχύει τελικά τη θέση του κράτους παρουσιάζοντάς το να αντιπροσωπεύει τον ορθολογισμό έναντι του λαϊκού παραλογισμού.

Αυτή η ιδέα, υιοθετημένη από την «αριστερή» κριτική είναι ακριβώς η ίδια που η Δεξία έχει χρησιμοποιήσει τις τελευταίες δύο δεκαετίες για να εφαρμόσει πολλούς ρατσιστικούς νόμους και διατάγματα. Όλα αυτά τα μέτρα έχουν παρθεί στο όνομα της ίδιας συλλογιστικής: υπάρχουν προβλήματα εγκληματικότητας και διάφορες φασαρίες από τους μενατάστες και τους χωρίς χαρτιά που μπορεί να προκαλέσουν ρατσισμό αν δεν επιβάλουμε την τάξη. Επομένως, πρέπει να υποτάξουμε αυτή την εγκληματικότητα και

τις φασαρίες στην καθολικότητα του Νόμου ώστε να μην δημιουργήθουν αναταραχές με ρατσιστικά κίνητρα.

Αυτό αποτελεί ένα παιχνίδι που παίζεται εξίσου από την Αριστερά και τη Δεξία, ήδη από τους νόμους του Pasqua-Méhaignerie το 1993. Συνίσταται στην αντίταξη της καθολικής λογικής του ορθολογικού κράτους απέναντι στα κοινά λαϊκά πάθη, με σκοπό να δώσει στις ρατσιστικές τακτικές του κράτους μία πιστοποίηση αντι-ρατσισμού. Είναι καιρός να αντιστρέψουμε αυτό το επιχείρημα και να επισημάνουμε τη συνεργασία ανάμεσα στον κρατικό «ορθολογισμό» που επιβάλλει αυτά τα μέτρα και στο βολικό του *άλλο* -το αντίπαλο συμπλήρωμά του- το οποίο παρουσιάζεται ως αντίθεση: το λαϊκό πάθος. Στην πραγματικότητα, δεν είναι η κυβέρνηση που δρα υπό την πίεση του λαϊκού ρατσισμού και ενάντια στα αποκαλούμενα «λαϊκίστικα» πάθη της ακροδεξιάς. Το εθνικό συμφέρον (*raison d' etat*) είναι να διατηρεί αυτό το *άλλο* στο οποίο αναθέτει τη φαντασιακή διαχείριση αυτού που πραγματικά νομοθετεί.

Έχω προτείνει, εδώ και 15 χρόνια, τον όρο ψυχρός ρατσισμός για να ορίσω αυτή την διαδικασία. Ο ρατσισμός που έχουμε στην σημερινή περίπτωση είναι ένας ψυχρός ρατσισμός, μια διανοητική κατασκευή. Είναι πρωτίστως ένα δημιούργημα του κράτους. Έχουμε συζητήσει εδώ για τις σχέσεις του κράτους Νόμου και του αστυνομικού κράτους. Αλλά είναι η ίδια η φύση του κράτους να είναι ένα αστυνομικό κράτος, ένας θεσμός που καθορίζει και ελέγχει τις ταυτότητες, την εγκατάσταση και τον εκτοπισμό, ένας θεσμός μόνιμου κυνηγητού όσων περισσεύουν από αυτές τις ταυτότητες, το οποίο σημαίνει ότι παλεύει και κατά της υπέρβασης της λογικής των ταυτοτήτων που συγκροτούν τη δράση των πολιτικών υποκείμενων. Αυτή η δουλειά γίνεται ακόμα πιο επίμονα από την παγκόσμια οικονομική τάξη. Τα κράτη είναι όλο και λιγότερο ικανά να ματαιώσουν τις καταστροφικές συνέπειες της ελεύθερης κυκλοφορίας του κεφαλαίου για τις κοινωνίες των οποίων έχουν την ευθύνη. Ακόμη περισσότερο επειδή δεν έχουν και καμία επιθυμία να το κάνουν. Επομένως αναδιπλώνονται σε αυτό που μπορούν, την κυκλοφορία των ανθρώπων. Χρησιμοποιούν

ως αντικείμενό τους τον έλεγχο αυτής της άλλης κυκλοφορίας και ως στόχο τους την εθνική ασφάλεια που απειλείται από τους μετανάστες, το οποίο πιο συγκεκριμένα σημαίνει την παραγωγή και τη διαχείριση του αισθήματος ανασφάλειας. Αυτή η δουλειά γίνεται όλο και περισσότερο ο λόγος ύπαρξής τους και το μέσο νομιμοποίησής τους.

Αυτή η χρήση του νόμου εξυπηρετεί δύο βασικές λειτουργίες: μια ιδεολογική που προσφέρει ένα υποκείμενο το οποίο αποτελεί μία συνεχή απειλή για την ασφάλεια και μια πρακτική που συνεχώς αναδιατάσσει τα εσωτερικά και εξωτερικά σύνορα, ώστε να δημιουργεί συνεχώς ασταθείς ταυτότητες, καθιστώντας επίφοβους αυτούς που βρίσκονται εντός να εκπέσουν εκτός.

Η νομοθεσία για την μετανάστευση, αρχικά, σκόπευε στο να δημιουργήσει μια υπο-κατηγορία Γάλλων πολιτών, σπρώχνοντας ανθρώπους που έχουν γεννηθεί σε γαλλικό έδαφος από Γάλλους γονείς να εκπέσουν στην κατηγορία του μετέωρου μετανάστη. Η νομοθεσία για την παράνομη μετανάστευση σκόπευε να κάνει τους «νόμιμους» μετανάστες να εκπέσουν στην κατηγορία αυτών χωρίς χαρτιά. Είναι η ίδια λογική που έχει επιτρέψει την πρόσφατη χρήση της έννοιας «Γάλλος ξένης προέλευσης». Και είναι αυτή η λογική που στοχεύει τώρα στους Ρομά, δημιουργώντας, ενάντια στην αρχή της ελεύθερης μετακίνησης εντός του ευρωπαϊκού εδάφους, μια κατηγορία Ευρωπαίων που δεν είναι πραγματικά Ευρωπαίοι, ακριβώς όπως υπάρχουν Γάλλοι που δεν είναι πραγματικά Γάλλοι. Για να καταφέρει να δημιουργήσει αυτές τις αβέβαιες ταυτότητες το κράτος δεν ντρέπεται για τις αντιφάσεις που προκύπτουν, σαν αυτές που είδαμε με τα μέτρα που αφορούν τους «μετανάστες». Από τη μία, θεσμίζει νόμους υπέρ των διακρίσεων και μορφές στιγματισμού που βασίζονται στην ιδέα της καθολικότητας του πολίτη και της ισότητας απέναντι στον νόμο. Έτσι τιμωρούνται και/ή στιγματίζονται αυτοί των οποίων οι πρακτικές αντιτίθονται σε αυτή την ισότητα και την καθολικότητα του πολίτη. Αλλά από την άλλη, δημιουργεί εντός αυτής της ιδιότητας του πολίτη διακρίσεις για όλους, όπως αυτή που ξεχωρίζει τους Γάλλους «ξένης προέλευσης». Οπότε, από τη

μια όλοι οι Γάλλοι είναι ίδιοι και προσεκτικοί σε όσους δεν είναι, από την άλλη δεν είναι όλοι ίδιοι και προσοχή σε όσους το ξεχνούν!

> *Ο σύγχρονος, λοιπόν, ρατσισμός είναι προτίστως μία λογική του κράτους και όχι ένα λαϊκό πάθος.*

Και αυτή η κρατική λογική υποστηρίζεται κυρίως όχι από, ποιος ξέρει τι, οπισθοδρομικές κοινωνικές ομάδες αλλά από ένα μεγάλο μέρος της ελίτ της διανόησης. Οι τελευταίες ρατσιστικές καμπάνιες δεν ήταν καθόλου δάχτυλος της λεγόμενης «λαϊκίστικης» ακροδεξιάς. Καθοδηγήθηκαν από μια διανόηση η οποία ισχυρίζεται ότι είναι αριστερή, δημοκρατική και κοσμική. Οι διακρίσεις δεν βασίζονται πλέον σε θέσεις περί ανώτερων και κατώτερων φυλών. Επιχειρηματολογεί στο όνομα της πάλης ενάντια στον «κοινοτισμό», για την καθολικότητα του νόμου, την ισότητα όλων των πολιτών απέναντι στον νόμο και την ισότητα των φύλων. Κι εδώ ακόμη δεν φαίνεται να ντρέπεται για τις τόσες πολλές αντιφάσεις· αυτά τα επιχειρήματα χρησιμοποιούνται από ανθρώπους οι οποίοι λίγο έχουν να κάνουν με ισότητα και φεμινισμό.

Στην πραγματικότητα, αυτή η επιχειρηματολογία έχει σκοπό να δημιουργήσει πάνω από όλα ένα αμάλγαμα απαραίτητο για να ταυτοποιηθεί το ανεπιθύμητο: δηλαδή το αμάλγαμα του ξένου, του μετανάστη, του οπισθοδρομικού, του ισλαμιστή, του σοβινιστή και του τρομοκράτη. Η επίκληση στην καθολικότητα λειτουργεί στην πραγματικότητα προς όφελος του αντίθετου: στην εγκαθίδρυση της ισχύς του κράτους διακρίσεων, το οποίο αποφασίζει ποιος ανήκει και ποιος δεν ανήκει στην τάξη αυτών που έχουν το δικαίωμα να βρίσκονται εδώ· στη δύναμη, εν ολίγοις, να χορηγεί και να αφαιρεί ταυτότητες.

Αυτή η δύναμη έχει το επακόλουθό της: την ισχύ να εξαναγκάζει τα άτομα να είναι αναγνωρίσιμα ανά πάσα στιγμή, να βρίσκονται εντός ενός πανοπτικού ορατού από το κράτος. Αξίζει, από αυτή την οπτική, να επαναθεωρήσουμε τη λύση που βρήκε η κυβέρνηση

στο δικαστικό ζήτημα που προέκυψε από την κατάργηση της μαντίλας. Ήταν, όπως είδαμε, δύσκολο να κάνουν έναν νόμο που στοχεύει συγκεκριμένα σε μερικές εκατοντάδες άτομα μιας συγκεκριμένης θρησκείας. Και έτσι η κυβέρνηση βρήκε τη λύση: ένα νόμο που απαγορεύει γενικά την κάλυψη των χαρακτηριστικων του προσώπου σε δημόσιο χώρο, ένα νόμο που στοχεύει την ίδια στιγμή σε μια γυναίκα που φοράει μαντίλα και σε έναν διαδηλωτή που φοράει μάσκα ή φουλάρι. Το φουλάρι καθίσταται έτσι το κοινό σύμβολο του οπισθοφρομικού μουσουλμάνου και του ταραχοποιού τρομοκράτη. Αυτή εδώ η λύση, που υιοθετήθηκε όπως πολλά μέτρα για την μετανάστευση με την καλοπροαίρετη αποχή της «Αριστεράς», είναι μια συνταγή της «δημοκρατικής» σκέψης. Ας θυμηθούμε τους οργισμένους λίβελλους του Νοέμβρη του 2005 ενάντια στους νέους με τις μάσκες και τις κουκούλες που εφορμούσαν κάθε βράδυ. Ας θυμηθούμε επίσης πώς ξεκίνησε η υπόθεση Redeker, του καθηγητή φιλοσοφίας που απειλήθηκε από έναν ισλαμιστικό «φετφά». Η αφορμή του οργισμένου αντιμουσουλμανικου άρθρου του Robert Redeker ήταν η απαγόρευση του… στρινγκ στην πλαζ του Παρισιού. Σε αυτή την απαγόρευση που θέσπισε ο δήμος του Παρισιού, διέγνωσε μια συμπάθεια προς τον ισλαμισμό, προς μια θρησκεία της οποίας το δυνητικό μένος και βία ήταν ήδη δηλωμένα από την απαγόρευση του γυμνισμού. Οι ενδιαφέρουσες συζητήσεις πάνω στη δημοκρατική κοσμικότητα και καθολικότητα κατέληξαν στο βολικό αξίωμα του να είμαστε εξ ολοκλήρου ορατοί στον δημόσιο χώρο, είτε αυτός είναι ο δρόμος είτε η παραλία.

Συνοψίζω: πολύ ενέργεια έχει δαπανηθεί κατά μίας συγκεκριμένης μορφής ρατσισμού -ενσωματωμένης στο Εθνικό Μέτωπο- και μια συγκεκριμένης αντίληψης περί ρατσισμού ως έκφρασης κάποιων «τιποτένιων λευκών» που αντιπροσωπεύουν τα οπισθοδρομικά στρώματα της κοινωνίας. Ένα μεγάλο κομμάτι αυτής της ενέργειας χρησιμοποιήθηκε για να θεσπίσει τη νομιμοποίηση μιας καινούριας μορφής ρατσισμού: τον ρατσισμό του κράτους και τον ρατσισμό της «αριστερής» διανόησης. Ήρθε μάλλον ο καιρός να ανακατευθύνουμε τη σκέψη και τον αγώνα ενάντια σε μία θεωρία και πρακτική του στιγματισμού, της επισφάλειας και του

αποκλεισμού που σήμερα συγκροτούν έναν ρατσισμό από τα πάνω: μία λογική του κράτους και ένα πάθος της διανόησης.

Δείτε επίσης: Ο Ζακ Ρανσιέρ στο B-fest 2017 – Πλατφόρμα Δημόσιου Διαλόγου

Η Αλληλεγγύη Νίκησε: Συνέντευξη Τύπου Κατάληψης Στέγης Προσφύγων "Νοταρά 26"

Ανταπόκριση: **Μαριέττα Σιμεγιάτου**

Αρκετός κόσμος και δημοσιογραφικά μέσα, μεταξύ των οποίων η Εφημερίδα των Συντακτών, η Athens Voice, το Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων, το Press Project, αλλά και ανεξάρτητα διεθνή μέσα, γέμισαν χθες Τετάρτη 14 Σεπτεμβρίου 2016 το ισόγειο της Κατάληψης Στέγης Προσφύγων και Μεταναστών Νοταρά 26 κατά τη συνέντευξη τύπου για την εμπρηστική επίθεση που σημειώθηκε στις 24 Αυγούστου. Με την ανακοίνωσή της η Νοταρά 26 καθιστά σαφές ότι η αλληλεγγύη δεν τρομοκρατείται. Μέσα σε 15 ημέρες, οι υλικές ζημιές που υπέστη το κτίριο αποκαταστάθηκαν πλήρως και οι πρόσφυγες μπόρεσαν να επιστρέψουν σπίτι τους. Το σημαντικότερο είναι πως δεν τρομοκρατήθηκαν ούτε οι ίδιοι οι διαμένοντες, ούτε και το κίνημα αλληλεγγύης, αλλά απεναντίας ενδυναμώθηκε.

Η συγκεκριμένη επίθεση ήρθε να προστεθεί στις ήδη πολλές επιθέσεις εναντίον των καταλήψεων, τόσο από την πλευρά του κράτους (Λεωφ. Νίκης, Ορφανοτροφείο και Huriya στη Θεσσαλονίκη) όσο και θρασύδειλων φασιστικών μορφωμάτων (Vancouver, Αυτόνομο Στέκι, Ζαΐμη, Ανάληψη, Κάνιγγος). Εκπρόσωποι από άλλες δομές στέγης, όπως την κατάληψη στέγης

της Λεωφόρου Νίκης, την Αυτοοργανωμένη Δομή του Πλατάνου, την Κατάληψη City Plaza, καθώς και από το Πέμπτο Κατειλημμένο Σχολείο, ήταν εκεί για να δηλώσουν ότι η αλληλεγγύη θα νικήσει, γιατί οι καταλήψεις στέγης δεν βασίζονται σε κάποιο οργανωμένο σχέδιο, αλλά πατάνε σε πραγματικές ανάγκες και όσο αυτές αυξάνονται, τόσο και θα ανοίγουν κτίρια, με τους πρόσφυγες και μετανάστες να λειτουργούν στη βάση της ισότητας και της αυτοδιαχείρισης και όχι να αντιμετωπίζονται με τη λογική της φιλανθρωπίας.

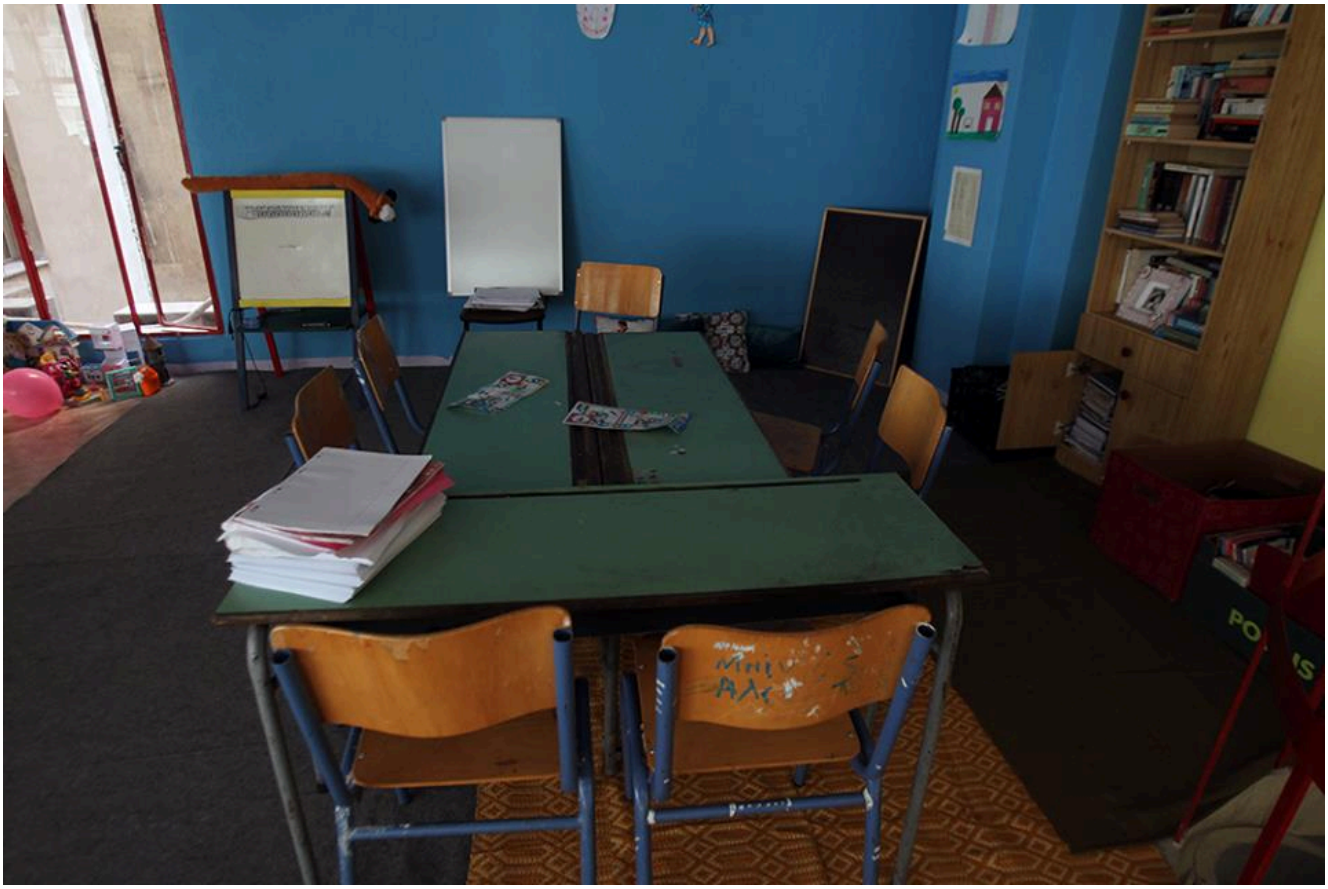
Οι ίδιοι άλλωστε οι διαμένοντες στην Νοταρά τόνισαν ότι φεύγουν από τα camps που τους αντιμετωπίζουν όχι ως ανθρώπους, αλλά ως νούμερα και προτιμούν τις αυτοργανωμένες δομές όπου οι ίδιοι συμμετέχουν, συναποφασίζουν και συνυπάρχουν, με σεβασμό στη διαφορετικότητα. Σύμφωνα με δηλώσεις τους που διαβάστηκαν από μεταφραστή, η Νοταρά χαρακτηρίζεται «το σπίτι μου», «η δεύτερη μητέρα μου», «εδώ είμαστε όλοι ίσοι», «εδώ θα βρεις τίμιους ανθρώπους που νοιάζονται για την ασφάλεια τη δική μου και των παιδιών μου», ενώ για την επίθεση ακούστηκαν οι λέξεις «φόβος», «επίθεση στην καρδιά μου», «απάνθρωπη», «φρικτή και αποτρόπαια», «άδικη», αλλά και «λαχτάρα να τελειώσουν οι εργασίες να επιστρέψουμε σπίτι μας».

Οι καταλήψεις στέγης αποδεικνύουν έμπρακτα ότι υπάρχουν εφαρμόσιμες αντιπροτάσεις με ανθρώπινες συνθήκες διαβίωσης, πέρα από τη λογική των μαζικών στρατοπέδων συγκέντρωσης και ότι είναι στο χέρι της κοινωνίας να μην παρασυρθεί από την προπαγάνδα των ΜΜΕ και να μην ανοίξει την πόρτα σε φασιστικά μορφώματα, αλλά να συνεχίσει στο ίδιο κλίμα στήριξης προς το συνάνθρωπο, που βιώσαμε έντονα τις πρώτες ημέρες λειτουργίας της Κατάληψης Στέγης Νοταρά 26.

[vimeo id=”182835219″]

Η ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΜΑΣ
ΔΕΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΕΙΤΑΙ
ΝΟΤΑΡΑ 26

ПАРТУ
NOMIKH

English
Persian
RADIO
FRAGMATA

Η ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΜΑΣ
ΔΕΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΕΙΤΑΙ
ΝΟΤΑΡΑ 26
ΗΜΕΡΑ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΤΑΡΑ 26
ΗΜΕΡΑ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΤΑΡΑ 26

Φωτογραφίες: Marios Lolos

Good Night White Pride: Η ιστορία πίσω από το σήμα

Μετάφραση από εδώ: Lupo Alberto

Πολλοί θα αναγνώριζαν το λογότυπο του Good Night White Pride (GNWP) – με τη σιλουέτα ενός αντιρατσιστή που κλωτσάει αυτήν ενός νεο-ναζί στο κεφάλι. Λίγοι όμως γνωρίζουν ότι το σήμα προέρχεται από μία φωτογραφία που τραβήχτηκε το 1998 κατά τη διάρκεια αντι-διαδήλωσης απέναντι σε συλλαλητήριο της KKK στην περιοχή Ann Harbor του Michigan. Πέρσι δημοσιεύσαμε ένα άρθρο με την ιστορία της φωτογραφίας αυτής, όμως ήταν αδύνατο να εντοπίσουμε τον αντιρατσιστή της διάσημης φωτογραφίας.

Όμως πριν από μερικές εβδομάδες επικοινώνησε μαζί μας ο κυριούλης που ρίχνει κλωτσιά στο κεφάλι του φασισταριού της φωτογραφίας. Ακολουθεί η συζήτησή μας με τον Harlon James:

Ποιος ήσουν το '98?

Το 1998 ήμουν 18 χρονών και δούλευα σε ένα μαγαζί μέσα στο πανεπιστημιακό κάμπους. Δύο χρόνια νωρίτερα κάποια άτομα με τα οποία είχα πάει μαζί σχολείο είχαν αποκλείσει την KKK όταν είχαν προσπαθήσει να κάνουν το ίδιο. Ένας πολύ καλός μου φίλος είχε συλληφθεί σε εκείνο το συμβάν. Τότε λοιπόν, το '98, έβλεπα παντού τριγύρω αφίσες με κάλεσμα "Ελάτε όλοι το Σάββατο σε μία μάχη ενάντια στην KKK". Φυσικά προσπάθησα να πείσω όλους τους φίλους μου να συμμετέχουμε σε αυτό. Γενικότερα υπήρχε μία τάση να καθόμαστε και να συζητάμε πολύ για το πώς νιώθουμε. Όμως συμφωνούσαμε ότι μπορούμε να καθόμαστε και να μιλάμε και να ενημερωνόμαστε όσο θέλουμε για μία κατάσταση, όμως όσο παραμένουμε εκτός δράσης δεν μπορεί να υπάρξει καμία εξέλιξη.

Άρα εντοπίζεις μία ασυνέχεια/ένα κενό μεταξύ συνειδητοποίησης και δράσης;

Ακριβώς. Ειδικά τώρα, που είναι τόσο εύκολο να ποστάρεις κάτι και μετά να ξεχάσεις το ζήτημα. Τότε όμως ήταν πιο επιτακτική ανάγκη για φυσική παρουσία. Για εμένα, ήταν κάτι στο οποίο απλώς έπρεπε να συμμετέχω.

Είχες παρευρεθεί ξανά σε αντισυγκέντρωση;

Δούλευα σε μη-κερδοσκοπικές εργασίες μαζί με το θείο μου στην Καλιφόρνια. Δουλεύαμε σε διάφορα σημεία στην πόλη τότε, και ο πατέρας και οι θείοι μου φρόντιζαν να είμαστε σε επαφή με τα όσα συμβαίνουν γύρω μας. Όμως μια τέτοιου είδους άμεση αντιπαράθεση ήταν κάτι εντελώς καινούριο για εμένα. Παρόλα αυτά, όταν είδα τις αφίσες σκέφτηκα κατευθείαν "Πρέπει να συμμετέχω σ'αυτό!".

Το πιο ωραίο πράγμα σχετικά με την αντιδιαδήλωση ήταν η ποικιλία από φάτσες και ράτσες ανθρώπων που εμφανίστηκαν. Δεν θα ξεχάσω ένα πολύ μικρόσωμο κολλεγιοκόριτσο -πιθανόν λατινικής καταγωγής- που ούρλιαζε με όλη τη δύναμη των πνευμόνων της, με υψωμένη τη γροθιά της στον αέρα. Αυτό ήταν όλο – άνθρωποι που αληθινά πίστευαν σε αυτό που έκαναν εκεί, ενωμένοι όλοι μαζί!

Πηγαίνω λοιπόν κάτω στο κτήριο του φοιτητικού συλλόγου και βλέπω να μοιράζουν μπλε φουλάρια, ενώ κάποιοι δικηγόροι μοίραζαν τις κάρτες τους λέγοντάς μας ότι θα μας υπερασπιστούν δωρεάν σε περίπτωση σύλληψής μας. Από εκείνο το σημείο ξεκίνησε η πορεία. Θυμάμαι να φωνάζουμε συνθήματα: "KKK! COME TO OUR TOWN? WHAT DO WE DO? SHUT 'EM DOWN!*". Η πορεία κατέληξε στο δημαρχείο όπου μας περίμεναν MAT με ασπίδες και έτοιμους στημμένους φράχτες με συρματόπλεγμα. Ήταν η πρώτη φορά που έβλεπα τόσο έντονη αστυνομική κινητοποίηση.

Θυμάμαι επίσης ότι υπήρχαν άνθρωποι με κίτρινα μπουφάν -"ειρηνιστές"- που μας έλεγαν να ηρεμήσουμε, να φύγουμε από εκεί και να τραγουδήσουμε το "Kumbaya" και τέτοιες αηδίες.

Πώς το πήρε αυτό ο κόσμος;

Καθόλου θετικά. Ο κόσμος τους απέφευγε και τους είπε να ξεκουμπιστούν από εκεί. Πάντως μέχρι αυτό το σημείο, δεν υπήρξε κάποιο συμβάν. Απλώς άνθρωποι που στεκόντουσαν. Και εγώ σκεφτόμουν "Μα πού είναι όλη η δράση;" και ο κόσμος προσπαθούσε να καταλάβει σε τι φάση βρίσκεται η KKK.

Ξαφνικά είδα κόσμο να τρέχει προς την αντίθετη κατεύθυνση,

ακολούθησα κι εγώ και είδα 5 άτομα να κυνηγούν τον τύπο της φωτογραφίας, έναν φίλο του και μία φίλη τους. Είχαν προσεγγίσει νωρίτερα τον έναν και τον ρώτησαν αν ανήκει στην ΚΚΚ και απάντησε θετικά, οπότε άρχισε το κυνήγι και ο πιο μικρόσωμος τύπος μαζί με την κοπέλα ξεφύγανε. Αλλά ο πιο μεγαλόσωμος -ένιωσα ότι για μια στιγμή όλοι απομακρύνθηκαν από γύρω του και τότε απλώς πλησίασα και του'ριξα κλωτσιά.

Και δεν θα ξεχάσω τη στιγμή που κάποιος ήρθε και μου'πε: "Φίλε, σε βγάζουν φωτογραφίες, έλα να αλλάξουμε καπέλα!". Κι έτσι για την υπόλοιπη μέρα δεν φορούσα καν το ίδιο καπέλο.

Βέβαια για εμένα αυτό δεν ήταν πάρα ένα μικρό περιστατικό. Παρόλο που η φωτογραφία είναι αυτή που είναι τελικά. Μετά από αυτό όλοι μαζευτήκαμε στο σώμα της διαδήλωσης και ήταν απίστευτο πώς το πλήθος άρχισε να επικοινωνεί. "Πάμε να κατεβάσουμε το φράχτη!". Κι έβλεπες μικρές ομάδες να τον προσεγγίζουν και να προσπαθούν να τον κατεβάσουν και τους "ειρηνιστές" γονατιστούς να προσπαθούν μάταια να μας αποθαρρύνουν.

Στη συνέχεια, όπως και πριν, άρχισε να συζητείται ότι υπήρχε μικρότερος φράχτης από την πίσω πλευρά του δημαρχείου. Κι έτσι αρχίσαμε να μετακινούμαστε προς τα 'κει σε μικρές ομάδες 2-3 ατόμων. Η αστυνομία προσπάθησε να έρθει από μέσα αλλά ο φράχτης ήταν πραγματικά πολύ μικρότερος. Υπήρχε ένας κήπος με πέτρες απ'την απέναντι μεριά του δρόμου. Οπότε αρπάξαμε όλοι πέτρες και τις πετάξαμε προς τους μπάτσους. Ήταν η ωραιότερη εικόνα που 'χω δει στη ζωή μου -τους μπάτσους να υποχωρούν. Ορκίζομαι ότι δεν έχω ξαναδεί κάτι πιο απολαυστικό από το θέαμα των μπάτσων να τρέχουν να γλυτώσουν με αυτόν τον τρόπο.

Έτσι τελικά κατεβάζουμε τον φράχτη και καθώς το πλήθος περνάει μέσα ζητωκραυγάζοντας οι μπάτσοι επιστρέφουν εκσφενδονίζοντας δακρυγόνα απευθείας πάνω στον κόσμο.

Ένα από αυτά έσκασε πάνω στο στήθος του φίλου μου Μάικλ. Όταν τελείωσε όλο αυτό επιστρέψαμε πίσω στον δρόμο με ένα αίσθημα

νίκης, αν με καταλαβαίνεις. Εγώ, ο Μάικλ και καναδυό φίλοι ακόμα βρεθήκαμε για μπύρες για να τα πούμε σχετικά με τα γεγονότα της ημέρας. Η αδρεναλίνη είχε βαρέσει κόκκινο! Ο στόχος ήταν να μην επιστρέψει ποτέ ξανά η KKK στην πόλη (Ann Arbor). Και το καταφέραμε.

Δεν ξανασκέφτηκα το όλο σκηνικό μέχρι την επόμενη μέρα, που άρχισα να δέχομαι τηλέφωνα για τη γνωστή φωτογραφία. Ετοιμαζόμουν για τη δουλειά όταν ένας φίλος με πήρε τηλέφωνο και μου'πε "ναι ρε φίλε, είσαι πρωτοσέλιδο!, -Πλάκα μου κάνεις!" του λέω. "Σοβαρά μιλάω, ρε τρελέ!". Τρέχω λοιπόν στη δουλειά και βλέπω ότι όντως είμαι πρωτοσέλιδο. Αρπάζω ένα ξυραφάκι και τρέχω στο μπάνιο και ξυρίζομαι. Η αστυνομία συνήθιζε να έρχεται καθημερινά στη δουλειά κι έτσι με ήξεραν όλοι. Ήξεραν ότι ήμουν εγώ, όλοι το ήξεραν. Και το πιο τρελό ήταν ότι φοβόντουσαν πολύ να μου κάνουν προσαγωγή και να φορτώνουν το πανεπιστήμιο με αρνητική δημοσιότητα. Δεν το επιδίωξαν καν.

Περίεργο, γιατί οι μπάτσοι κυνήγησαν αρκετό κόσμο μετά το περιστατικό.

Εμένα όμως που με έβλεπαν σε καθημερινή βάση δεν με κυνήγησαν. Αν καταλαβαίνεις τι θέλω να πω, εκείνη την περίοδο το πανεπιστήμιο είχε σοβαρό πρόβλημα με τις φυλετικές σχέσεις και πιστεύω ότι το να με συλλάβουν θα ξεκινούσε μία μάχη που δεν ήθελαν να δώσουν. Πραγματικά ήμουν το πιο εύκολο άτομο που θα μπορούσαν να πιάσουν και παρόλα αυτά δεν έκαναν τίποτα.

Πώς αντέδρασαν οι υπόλοιποι με την φωτογραφία;

Όλοι με συμπαθούν, να ξέρεις! Μέχρι σήμερα, κάποιοι φίλοι μου είναι τόσο περήφανοι για το όλο θέμα που με καλούν σπίτι τους να πω την ιστορία στα παιδιά τους στο οικογενειακό τραπέζι, ώστε να μην φοβηθούν αν τύχει να βρεθούν εκεί έξω σε κάποιο περιστατικό.

Τι άποψη έχεις για αυτούς που κατακρίνουν αυτό που έκανες εκείνη τη μέρα;

Γενικά, πιστεύω ότι πρέπει να νιώθεις άνετα με τις αποφάσεις που παίρνεις. Οπότε σε όποιον μου λέει ότι αυτό που έκανα ήταν λάθος, θα τον ρωτούσα, ασχέτως ποια είναι η ιδεολογία του, πότε ήταν η τελευταία φορά που έκανε κάποιος οποιαδήποτε ενέργεια, πέραν του να το συζητάει;

Και στη συλλογικότητα, όταν ο κόσμος κάθεται και συζητάει για ένα φλέγον ζήτημα η στάση μου είναι ότι “Ωραία, αν δεν πρόκειται να κάνετε τίποτα για το ζήτημα, πώς λοιπόν υποστηρίζετε ότι σας ενδιαφέρει σε τόσο μεγάλο βαθμό; Πώς, εφόσον δεν είστε διαθέσιμοι να θυσιάσετε κάτι για αυτό;”.

Μήπως είδες το τελευταίο μας άρθρο για την εικόνα και την ιστορία της;

Υπέπεσε στην προσοχή μου όταν ένας φίλος είδε την ανάρτηση για το μίσος των Ηνωμένων Πολιτειών απέναντι στους μαύρους, και η

εικονογράφηση του άρθρου ήταν μια φωτογραφία ενός ναζί με τρία μπαλώματα στην πλάτη, ένα από αυτά το λογότυπο του Good Night Left Side. Και ένας φίλος μου έστειλε screenshot λέγοντάς μου "Κοίτα εδώ, τι έγινε. Τα ναζίδια έχουν στρεβλώσει το δικό σου σήμα;" Το πόσταρε και στο facebook λέγοντας "Είναι ή δεν είναι ο Harlon εδώ που κλωτσάει έναν ναζί στα δόντια;" και φυσικά αυτό προκάλεσε θύελλα σχολίων από κάτω. Οπότε το είδα κι έπρεπε να γκουγκλάρω για να εντοπίσω την πηγή του. Κι έτσι είδα ότι χρησιμοποίησαν το σήμα ως αντενέργεια απέναντι στους αντιφάδες, οπότε εντόπισα και εσάς και το άρθρο σας.

Δηλαδή δεν γνώριζες για το GNWP μέχρι να δεις τη φωτογραφία με το λογότυπο στην πλάτη του ναζί;

Όχι. Ο κολλητός μου επέμεινε "θα πρεπε να προσεγγίσεις αυτούς τους ανθρώπους και να τους πεις την ιστορία σου γιατί υπάρχει πολύς κόσμος εκεί έξω που υλοποιεί στην πράξη αυτό που αντιπροσωπεύει αυτή η εικόνα, ξέρεις!" Κι ένιωσα μια βαθιά ταπεινότητα εκείνη την ώρα, ξέρεις, δεν είναι κάτι που το περιμένεις να σου συμβεί. Δηλαδή, από ένα περιστατικό που στα μάτια μου ήταν εντελώς απομονωμένο και που έχουν περάσει είκοσι χρόνια από τότε. Φοβερό συναίσθημα.

Δεν είχες συνειδητοποιήσει ότι η φωτογραφία αυτή είχε μετατραπεί σε ένα από τα πιο διάσημα αντιρατσιστικά λογότυπα που κυκλοφορούν;

Δεν είχα ιδέα.

Τώρα που έχεις δει και την εκδοχή των νεοναζί, ποιες είναι οι σκέψεις σου;

Μου φάνηκε γελοίο. Η ειρωνεία του πράγματος -δεν μπορείς να το επινοήσεις καν αυτό. Μάλιστα το τσεκάραμε σε κάποια φόρουμ μίσους που το σχολίαζε κόσμος, ότι ίσως θα έπρεπε να ξέρουν από που προέρχεται αυτή η φωτογραφία. Αλλά δεν τους νοιάζει κιόλας, ξέρεις, "η άγνοια είναι ευτυχία". Μου φαίνεται βέβαια απίστευτο, πώς είναι δυνατόν κάποιος να προωθεί αυτήν την εικόνα και να είναι τόσο αδαής σχετικά με την πηγή της. Και να

την φοράει με περηφάνια!

Τίποτα μακροχρόνιες συνέπειες είχες κατά τα τελευταία 18 χρόνια;

Μπα, όχι. Κάνω αρκετή μη-κερδοσκοπική δουλειά με νεαρούς ανθρώπους και μερικές φορές με την ευκαιρία τους μιλάω για την συγκέντρωση του θυμού που μπορεί να έχουν για διάφορα πράγματα ή προσπαθώ να στηρίξω την αυτοπεποίθησή τους ώστε να ξέρουν ότι όταν παλεύεις για καλό σκοπό, οφείλεις να το κάνεις ενεργά!

Πολλοί άνθρωποι ανά τον κόσμο έχουν εμπνευστεί από την φωτογραφία ώστε να ορθώσουν και το δικό τους ανάστημα απέναντι στον φασισμό και τον ρατσισμό. Θα ήθελες να τους πεις κάτι;

Μου προκαλεί πολύ έντονο αίσθημα ταπεινότητας όλο αυτό, βουρκώνω όταν το σκέφτομαι! Το να μπορέσω να έχω τέτοια επιρροή -όχι μόνο σε ένα άτομο αλλά σε μία παγκόσμια κοινότητα ανθρώπων- ξεπερνάει τα όνειρά μου. Και νιώθω ταπεινότητα γιατί ξέρω ότι είμαι ένας από αυτούς. Όπου κι αν βρισκόμαστε, όποια γλώσσα κι αν μιλάμε, είμαι ένας από αυτούς. Βλέποντας ότι αυτό είναι όλο που χρειάζεται για να τους εμπνεύσω να προετοιμαστούν να πολεμήσουν -σωματικά και πνευματικά- για καλό σκοπό… θέλω να χαιρετίσω όλους όσους το παλεύουν εκεί έξω, όλους όσους δραστηριοποιούνται γύρω από αυτό. Το χαιρετίζω και το υποστηρίζω και θα έρθω να στηρίξω με τη φυσική μου παρουσία οποιαδήποτε οργάνωση παλεύει για την επικράτηση του σωστού και του δίκαιου!

**Η ΚΚΚ στην πόλη μας; Τι θα κάνουμε; Θα τους σβήσουμε!*

Πηγή: Micropolis Fight Club

Η Ανάδυση της Ισλαμοφοβίας στη Θέση του Αντισημιτισμού

Γιώργος Κτενάς

Να αρχίσουμε το σημερινό άρθρο με ένα εμπειρικό αξίωμα: Δεν έπαψε ποτέ στην ιστορία της ανθρωπότητας, η διεξαγωγή χαμηλής έντασης οικονομικού πολέμου προς τους φτωχούς. Και δεν έχει παρατηρηθεί ποτέ η φυγή κανενός από την ασφάλεια του σπιτιού του, για να πνιγεί στο Αιγαίο ή να φυλακιστεί, αν γλιτώσει τον πνιγμό, στα Βαλκάνια, την Τουρκία ή όπου αλλού. Άρα όλοι όσοι επιδιώκουν να έρθουν στην Ευρώπη είναι οικονομικοί μετανάστες, ενός σιωπηρού οικονομικού πολέμου που έχει κυρήξει το καπιταλιστικό οικοδόμημα στη φτωχολογιά.

Το κλείσιμο των ελληνικών συνόρων δεν είναι απλώς μία προσπάθεια ελέγχου της μεταναστευτικής ροής. Αυτή είναι τεράστια και δεν περιορίζεται μόνο σε πληθυσμό που μετακινείται από τη Συρία. Πρόκειται για προσπάθεια εξαγνισμού που πηγάζει από το φαντασιακό τού οικονομικού ολοκληρωτισμού της Ευρώπης, αλλά και περιορισμού – απομόνωσης στην Ελλάδα των υποψήφιων τρομοκρατών. Μέσα από ενορχηστρωμένες ρατσιστικές και ξενοφοβικές καμπάνιες που δαιμονοποίησαν την ισλαμική θρησκεία και τους πιστούς της, συνδέθηκε το Ισλάμ με την τρομοκρατία. Με την Ευρώπη να είναι αυτοπαγιδευμένη στις αντιφάσεις και τις αφαιρέσεις της, αλλά και στην προπαγάνδα που παρήγαγε: Η ισλαμοφοβία αναδύθηκε και πήρε τη θέση του αντισημιτισμού, μέσω της πάγιας φοβικής αντίληψης της παγκόσμιας μυστικής τρομοκρατικής οργάνωσης. Πίσω από οποιοδήποτε αρνητικό γεγονός, βρίσκεται ένας κακός μουσουλμάνος. Και κατά τεκμήριο ένας καλός Ευρωπαίος ή Αμερικανός προσπαθεί να τον αποτρέψει.

Και είναι αλήθεια πως εξτρεμιστές υπάρχουν σε κάθε θρησκεία, ομολογία πίστης κ.λπ., αλλά αυτοί είναι ως επί το πλείστον ολιγάριθμοι και δεν ταυτίζονται με το σύνολο των

θρησκευόμενων. Διαφορετικά ο χριστιανικός εξτρεμισμός του Μπρέιβικ ή, στα καθ' ημάς, πρόσφατα του Μητροπολίτη Καλαβρύτων και Αιγιαλείας, που σπάνια μας θυμίζουν τα media, συνδέεται και ταυτίζεται με κάθε χριστιανό. Κι εδώ πρέπει να αναφερθούμε στον Άγγλο φυσιοδίφη Κάρολο Δαρβίνο, που σφράγισε την επιστημονική σκέψη τού 19ου αιώνα με το έργο του «Η καταγωγή των ειδών». Μετασχηματίζοντας ριζικά τη θεώρηση για την καταγωγή του ανθρώπου: Η βιολογική εξέλιξη των ειδών, έγινε μέσω της επιβίωσης των ισχυρότερων. Με τον κοινωνικό δαρβινισμό, κομμένο και ραμμένο από τα Διευθυντήρια του ολοκληρωτισμού, να υποστηρίζει την ανωτερότητα του λευκού δυτικού, ως στοιχείο εθνικής ταυτότητας. Άρα η κοινωνική καταπίεση και η αυθαίρετη δημιουργία ελίτ των Ευρωπαίων, βρήκε και αυθαίρετη επιστημονική έκφραση. Με αποτέλεσμα να παγιωθεί, μέσω της προπαγάνδας.

Ας δούμε όμως τι πραγματικά είναι το Ισλάμ και ποια η προσφορά του, όταν ήδη από τον Μεσαίωνα ήταν μία μεγάλη πολιτική δύναμη και, κυρίως, μία παγκόσμια μονοθεϊστική θρησκεία που ανταγωνιζόταν τον χριστιανισμό στην προσέλκυση πιστών. Κι αυτός, σίγουρα, ήταν και είναι ένας πολύ σοβαρός λόγος για να δαιμονοποιηθεί. Η μεσαιωνική αραβική Ισπανία γνώρισε μεγάλη ακμή και ο ισλαμικός πολιτισμός έφτασε στο αποκορύφωμά του, με ανθρώπους που είχαν βαθιά Παιδεία. Οικοδόμησαν λαμπρά μνημεία και μεταλαμπάδευσαν όλη την επιστημονική γνώση της Ανατολής στην Ευρώπη, μεταφράζοντας και σχολιάζοντας Έλληνες κλασικούς απευθείας από τα ελληνικά. Παράλληλα μετέδωσαν τις γνώσεις σε πολλά και σοβαρά θέματα, όπως η ιατρική και η φαρμακευτική, ενώ είναι ενδεικτικό ότι τόσο οι χριστιανοί όσο και οι Εβραίοι είχαν θρησκευτική ελευθερία σε ολόκληρο τον αραβικό κόσμο. Σε αντίθεση με την αντιμετώπιση της οποίας έτυχαν αλλόθρησκοι από τους χριστιανούς Ευρωπαίους, στις ευρωπαϊκές χώρες που ανακατέλαβαν την ίδια περίοδο. Συμπερασματικά, η Δυτική Ευρωπή των μεσαιωνικών χρόνων, η άνθηση της οποίας άλλαξε τα δεδομένα σε ολόκληρη την ήπειρο, οφείλει στο Ισλάμ τη ρίζα των μπουμπουκιών που άνθισαν στην πορεία και το άρωμά τους, σε πολλές περιπτώσεις, φτάνει μέχρι και τις ημέρες μας.

Το Φέργκιουσον συνέβη και συμβαίνει μέχρι να μην ξανασυμβεί

Αλέξανδρος Σχισμένος

Ένας εμφύλιος χαμηλής έντασης διαδραματίζεται στις μητροπόλεις και τις γειτονιές των Ηνωμένων Πολιτειών. Η κοινωνική κλίμακα έχει γίνει χασμώδης και ζώνες τριτοκοσμικής διαβίωσης επιβάλλονται από την πολιτική στρατηγική του νεοφιλελεύθερου κορπορατισμού και τις οικονομικές διαπλοκές του αμερικάνικου κράτους, τόσο με το μέτωπο των πολυεθνικών και των ιδιωτικών τραπεζών (ανάμεσα στις οποίες και η Κεντρική Τράπεζα), όσο και με το πιο συγκεντρωμένο Στρατιωτικό- Βιομηχανικό σύμπλεγμα, που ακόμη χαράσσει και ορίζει την εξωτερική πολιτική και διπλωματία σε επιλεγμένους τομείς, όπως είναι η Μέση Ανατολή. Η παρολίγον δημοσιονομική χρεοκοπία (από την κρίση του 2008 αλλά και το περσινό fiscal cliff) αποφεύχθηκε εσχάτως δίχως την ελάχιστη παραχώρηση του μεγάλου κεφαλαίου ή της κατεστημένης εξουσίας προς τον λαό. Αντιθέτως, το περιβόητο Obamacare απέτυχε στον διακηρυγμένο στόχο του, δηλαδή να προσφέρει καθολική υγειονομική κάλυψη, ιδίως στα φτωχότερα λαϊκά στρώματα, ενώ η θεσμική πολιτική εξουσία σιγά σιγά επανέρχεται στους Ρεπουμπλικάνους, μαζί με την πλειοψηφία στα σώματα του Κογκρέσου. Δεν χρειάζεται να αναφερθούμε στις τρικυμίες της εξωτερικής πολιτικής του Στέητ Ντιπάρτμεντ που πάντοτε μεταφράζονται σε ναυάγια χωρών και συντρίμμια κοινωνιών στο εξωτερικό. Τα ναυάγια και τα συντρίμμια βρίσκονται πλέον ορατά σε κάθε πόλη των ΗΠΑ, ο τρίτος κόσμος έχει εγκατασταθεί για τα καλά στο εσωτερικό και εικόνες παιδιών να πεθαίνουν από έλλειψη νερού(!) πολλαπλασιάζονται στις άλλοτε κραταιές βιομηχανικές παραγκουπόλεις. Το Ντιτρόιτ

είναι πια μια αμερικάνικη Κινσάσα, με συνεχείς διακοπές ηλεκτρικού ρεύματος, ελλείψεις φαρμάκων, τροφίμων και νερού, ερημωμένες γειτονιές, διευρυμένη ανομία και επανεμφανιζόμενες επιδημίες. Η Νέα Ορλεάνη δεν ξεθάφτηκε ποτέ από τη λάσπη της Κατρίνα.

Και ενώ η βιομηχανική ραχοκοκαλιά του αμερικάνικου καπιταλισμού εξαρθρώνεται, με την υποδομή να μεταφέρεται σε πιο σύμφορες χώρες σκλάβων, δίχως τους πολιτικούς και πρακτικούς περιορισμούς του αμερικανοδυτικού φαντασιακού και τις επενδύσεις να επενδύονται σε νέες μορφές τεχνογνωσίας και στο χρηματοπιστωτικό καζίνο. Τα χτυπήματα ανοίγουν ρωγμές στην αμερικάνικη κοινωνία, εκεί ακριβώς που έχουν πρόχειρα επιχωματωθεί τα ρέματα που η ίδια η εξουσία είχε βαθιά σκάψει στο παρελθόν με πολιτικές χειραγώγησης και κοινωνικού διαχωρισμού. Στα ρέματα αυτά ποτέ δεν έπαψε να κυλάει νερό. Και τώρα που βγήκαν ξανά στην επιφάνεια, ο ρατσισμός χτύπησε ξανά στο Φέργκιουσον και αλλού, και χτύπησε δολοφονικά με την πλέον θεσμική του μορφή. Με το όπλο του μπάτσου και την απόφαση, όχι του δικαστή, αλλά των ενόρκων, το ρατσιστικό έγκλημα που έχει ποτίσει την αμερικάνικη πολιτική αιώνες πριν την ίδρυση των ΗΠΑ και για αιώνες μετά, εμφανίστηκε πάλι στην κεντρική σκηνή. Τα σώματα ενόρκων που απελευθέρωσαν τους δολοφόνους όχι μία αλλά τρεις φορές αποτελούταν “κατά τύχη” αποκλειστικά από λευκούς. Τα θύματα ήταν μαύροι. Τις αθωώσεις των μπάτσων ακολούθησαν τεράστιες διαδηλώσεις παντού. Ακολούθησαν νέες αθωώσεις και δολοφονίες αστυνομικών από ανθρώπους του γκέτο. Οι τελευταίοι αυτοδικάστηκαν, καθώς αυτοκτόνησαν ή παραδόθηκαν, όμως δεν αθωώθηκαν. Στην Αμερική του προέδρου Ομπάμα, το προπατορικό αμάρτημα παραμένει το ίδιο. Είναι το μαύρο δέρμα.

«America was built on racism», λέει ο στίχος και η Ιστορία παρέχει άπλετες αποδείξεις για να τον στηρίξει. Από τα στίφη των ανθρώπων που επιβίωσαν από το απάνθρωπο ταξίδι από την Αφρική για να πεθάνουν απάνθρωπα στις φυτείες της ανατολικής ακτής, από τα πλήθη των ιθαγενών που υπέστησαν τη γενοκτονία

που καλύπτεται από σιωπή, η οικονομική και πολιτική επέκταση των Ηνωμένων Πολιτειών έχει χρησιμοποιήσει τον ρατσισμό σαν κατεξοχήν πολιτικό εργαλείο ανερυθρίαστα. Εξαρχής ο ρατσισμός και η ιδεολογία που τον συντροφεύει υπήρξαν πολιτικό εργαλείο και πολιτικός σχεδιασμός της πλουτοκρατικής ευρωπαϊκής ολιγαρχίας που αποικιοκράτησε την Βόρεια Αμερική. Ο Χάουαρντ Ζιν επισημαίνει σαφώς πως οι ρατσιστικές πολιτικές εφαρμόστηκαν άνωθεν και μάλιστα σχεδιάστηκαν προσεκτικά για να ανατρέψουν τον υπαρκτό κίνδυνο μίας συμμαχίας των φτωχών λευκών, των μαύρων σκλάβων και των αυτοχθόνων ενάντια στη μηχανή του φιλελεύθερου (καταρχάς γαιοκτητικού και εμπορικού) καπιταλισμού που είχε αρχίσει να αλέθει την πλούσια Γη. Προκαλεί εντύπωση σε εμάς, που έχουμε συνηθίσει τον αμερικάνικο ρατσισμό, όπως και την προτεσταντική ηθική της εργασίας, τον άλλο πυλώνα, σαν οργανικά στοιχεία του αμερικάνικου φαντασιακού, το γεγονός ότι αυτός ο ρατσισμός δεν ξεπήδησε από τις σκοτεινές προκαταλήψεις της αποικιακής κοινωνίας, όπως η προτεσταντική ηθική, που είχε κοινωνικές ρίζες, αλλά επιβλήθηκε άνωθεν, με διατάγματα και νόμους, από την καθεστηκυία ελίτ. Την ίδια ελίτ που καθυστέρησε ένα διήμερο τη Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας (η αρχική ημερομηνία ήταν για τις 2 όχι τις 4 Ιουλίου, σύμφωνα με τον Τζον Άνταμς) προκειμένου να αφαιρεθεί από το κείμενο η παράγραφος της κατάργησης της δουλείας, που είχε εισαγάγει ο Τζέφερσον, ο ίδιος ιδιοκτήτης σκλάβων, την οποία όμως δεν κατόρθωσε να υποστηρίξει επαρκώς. Οι απόγονοι αυτής της ελίτ φρόντισαν να επιβάλουν, μετά την επίσημη κατάργηση της δουλείας το 1865 με τη λήξη του εμφυλίου ξανά τον αποκλεισμό των μαύρων από τη δημόσια ζωή. Και το κόμμα που εναντιώθηκε στον Λίνκολν, το Δημοκρατικό κόμμα, που στις αρχές του 1920 παρολίγον να στηρίξει μέλος της Κου Κλουξ Κλαν για πρόεδρο, είναι το κόμμα που έβγαλε τον μαύρο πρόεδρο Ομπάμα, προκειμένου να προστατευθούν τα συμφέροντα της ελίτ και να κουκουλωθούν οι ρατσιστικοί διαχωρισμοί που δεν έπαψαν ποτέ να είναι κοινωνική πραγματικότητα στους δρόμους και τις γειτονιές και στρατηγικός σχεδιασμός σε γραφεία πίσω από κλειστές πόρτες. Είναι πλέον γνωστό το σχέδιο Con-Intel-Op του FBI που ευθύνεται για τη

διάσπαση των Μαύρων Πανθήρων, δεκάδες πολιτικές δολοφονίες και την εισροή ναρκωτικών στις γειτονιές μέχρι την οριστική τους γκετοποίηση. Αποτέλεσε χρηματοδοτούμενο πρόγραμμα του επίσημου κράτους (παρότι μυστικό) ακριβώς τη στιγμή που ο Κένεντι ανέβαινε στην εξουσία με αέρα παρόμοιο του Ομπάμα.

Το ρατσιστικό έγκλημα ανέβηκε κατά 65% επί προεδρίας Ομπάμα. Το ρατσιστικό έγκλημα απέναντι στους μαύρους, την πιο ολιγομελή από τις μεγάλες κοινότητες στη σημερινή Αμερική, σαφώς πιο ολιγομελή από τους Λατίνους και τους λευκούς. Αποτελεί την άλλη όψη της διακριτικής ενοχής που μοιάζει να διαχέεται και να εκτονώνεται σε μύρια όσα κανάλια του αμερικάνικου πολιτισμού, από την υιοθέτηση του "μαύρου" lifestyle στις μεσοαστικές συνοικίες, μέχρι την εισαγωγή ενός μαύρου Captain America στα κόμικς. Την ίδια στιγμή, τα κανάλια της γνώσης στενεύουν, τα στερεότυπα ανθούν, οι ακροδεξιές οργανώσεις βάσης αυξάνονται και τα σώματα ενόρκων αποφασίζουν να κάνουν σαφές έναν βαθύ, φυλετικού τύπου, διαχωρισμό ανάμεσα στο πραγματικά έγκυρο πολιτικό σώμα και αυτούς που το υφίστανται. Ο διαχωρισμός δεν έπαψε ποτέ, ούτε όταν οι ψήφοι των μαύρων συνοικιών ακυρώνονταν για να εκλεγεί ο Μπους, ούτε όταν το νέο κύμα της blaxploitation (της σημειωτικής εκμετάλλευσης της στερεοτυπικής εικόνας του μαύρου) ντύθηκε πολιτική περιβολή στο πρόσωπο του Μπαράκ.

Οι βαθιές δομές του αμερικάνικου κράτους ένιωσαν απενοχοποιημένες μετά την εκλογή του μαύρου προέδρου απέναντι στη μαύρη κοινότητα. Δεν είναι τυχαίο ότι πολλαπλασιάστηκαν εκ δεξιών οι καταγγελίες για «αντίστροφο ρατσισμό», για διακρίσεις απέναντι στη λευκή ολιγαρχία. Φυσικά, οι λευκοί υφίστανται διακρίσεις, από τις λευκές ελίτ, διακρίσεις εκμετάλλευσης, πολιτικού μονοπωλίου, και σκληρής κρατικής βίας, όπως κάθε πληθυσμός παγκοσμίως. Όμως το να είσαι μαύρος στην Αμερική ακόμη συνοδεύεται από αόρατες αλυσίδες.

Όπως δείχνει ο Ζιν, στην «Ιστορία του Λαού των Ηνωμένων Πολιτειών», το ρατσιστικό φαντασιακό επιβλήθηκε άνωθεν σε έναν φτωχό θρησκόληπτο λευκό πληθυσμό, για να τον κρατήσουν

πειθήνιο και να εκμηδενίσουν τις τάσεις φυγής προς την ελεύθερη Δύση. Αυτές οι πολιτικές δεν βρήκαν κατευθείαν πρόσφορο έδαφος, καθώς όσοι λευκοί δεν ήταν πλούσιοι, ουσιαστικά ζούσαν μία παρόμοια, αν και όχι θεσμοθετημένη, δουλεία. Εντυπώθηκαν όμως με τον Νόμο και τη Βία, όπως με καυτό σίδερο εντυπώνονταν οι τίτλοι ιδιοκτησίας. Εξίσου η εξόντωση των αυτοχθόνων υπήρξε πολιτική του κράτους, με επιλεγμένες μετακινήσεις και αποικισμούς.

Σήμερα στην Αμερική, τα φλας και η λαμπρή πρόσοψη δεν φτάνουν για να συγκαλύψουν την κοινωνική εξαθλίωση και τον κρατικό ρατσισμό, που έχει διαποτίσει τόσα χρόνια σαν δηλητήριο την εκπαίδευση και το φαντασιακό της πολύχρωμης και θρυμματισμένης αμερικάνικης κοινωνίας. Όμως στους δρόμους, απέναντι στο ρατσιστικό κράτος, τα πλήθη που διαδήλωσαν και ξεσηκώθηκαν δεν ήταν ομοιογενή και μονόχρωμα. Ήταν πανανθρώπινα, από άτομα από κάθε κουλτούρα και τόπο, που συνδέονταν με πολύχρωμα λόγια αλληλεγγύης. Το κοινό όλων αυτών ήταν πως βρέθηκαν ενάντια στο κράτος, αποκλεισμένοι από την εξουσία, υποκείμενοι στους σχεδιασμούς των ελίτ. Αυτή η κοινωνία που εξεγέρθηκε μόνο στις αξίες που βρίσκονται στον αντίποδα της κρατικής διαχωριστικής στρατηγικής. Το ριζοσπαστικό, ελευθεριακό φαντασιακό της αμερικάνικης κοινωνίας, με την τόσο πλούσια παράδοση αγώνων, είναι αυτό που αναδύθηκε στους δρόμους και τις πλατείες. Αυτό δεν μπορεί να εκπροσωπηθεί από κανέναν Ομπάμα, και το πραγματικό χάσμα, ανάμεσα στην κοινωνία και το κράτος, δεν μπορεί να γεφυρωθεί παρά μόνο με την ανάδυση του κοινωνικού αυτεξούσιου και την κατάργηση της ολιγαρχίας.

Περιοδικό Βαβυλωνία #Τεύχος 17

Η Παραγωγή του Μίσους: Ξενοφοβία και Ρατσισμός στην Ευρώπη

Μετάφραση: Δανάη Κασίμη

Enzo Traverso

Ο ρατσισμός και η ξενοφοβία δεν αποτελούν κατάλοιπα ενός «παρελθόντος που δε λέει να ξεπεραστεί», αρχαϊσμοί που επιβιώνουν παρά την εξαφάνιση των συνθηκών που τα γέννησε. Οι καταστροφές του εικοστού αιώνα δεν μας δίδαξαν αρκετά ώστε να μην υιοθετούμε πρακτικές στιγματισμού, αποκλεισμού και ενίοτε μίσους μπροστά σε καθετί διαφορετικό. Από αυτή την άποψη, η σύγχρονη ξενοφοβία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ιστορία του ρατσισμού, ως βάση μιας νεωτερικότητας που αλλάζει τη μορφολογία της, αλλά όχι τη λειτουργία της.

Η εξέταση λοιπόν, μέσα από ένα ιστορικό πρίσμα της παραγωγής του ρατσισμού ενάντια στην ετερότητα, είναι απαραίτητη προκειμένου να κατανοήσουμε την εξέλιξή του μέχρι σήμερα. Πολύ συχνά ο ρατσισμός θεωρείται ως ένα είδος παθολογίας και όχι μια πρότυπη μορφή της νεωτερικότητας. Θα πρέπει να γνωρίζουμε ότι για να τον αντιμετωπίσουμε, θα πρέπει να αμφισβητήσουμε μια κοινωνική τάξη και ένα μοντέλο πολιτισμού, όχι τις τυχόν παραμορφώσεις ή στρεβλώσεις του. Στη συνέχεια, θα πρέπει να απορρίψουμε τη διαπίστωση ότι η επιτυχία του ρατσισμού και της ξενοφοβίας δεν οφείλεται στην αλήθεια ή την ικανότητά τους να περιγράφουν αντικειμενικά την πραγματικότητα (που μπορεί να φέρει ψευδείς απαντήσεις ή απαράδεκτες από ηθικής άποψης, σύμφωνα μ’ ένα παλιό κλισέ), αλλά στην αποτελεσματικότητά τους, στον λειτουργικό τους χαρακτήρα.

Ο ρατσισμός και η ξενοφοβία είναι μια διαδικασία συμβολικής κατασκευής του εχθρού –εφευρέθηκε ως αρνητική έννοια– για να ικανοποιήσει μια αναζήτηση ταυτότητας, την επιθυμία του

ανήκειν, την ανάγκη για ασφάλεια και προστασία. Το να αποκαλύψει κανείς τους μηχανισμούς τους και να εκθέσει τα ψέματά τους, είναι αναγκαίο αλλά ανεπαρκές (και συχνά περιττό) επειδή η επιρροή τους δεν βασίζεται σε γνωστικές αρετές ούτε σε λογικά επιχειρήματα –ακόμα και όταν παρουσιάζονται ως ένας «στόχος»– αλλά σε μια αντισταθμιστική δυναμική, στην αναζήτηση ενός εξιλαστήριου θύματος.

Γεννημένος στα τέλη του δέκατου όγδοου αιώνα, εναρμονισμένος αργότερα με τη σύγχρονη αποικιοκρατία και τον εθνικισμό, ο ρατσισμός έφτασε στο απόγειό του κατά τον τελευταίο αιώνα, όταν η συνάντηση μεταξύ του φασισμού και του αντισημιτισμού στη ναζιστική Γερμανία είχε καταστροφικό τέλος. Σύμφωνα με τη διαίσθηση που είχε κάποτε ο Pierre-André Taguieff –τώρα προσχώρησε με θέρμη στη νεο-συντηρητική Δεξιά– ο σύγχρονος ρατσιστικός λόγος γνώρισε μια πραγματική μεταμόρφωση, αποβάλλοντας την ιεραρχική και «φυλετική» του κατεύθυνση (σύμφωνα με το παλιό μοντέλο Gobineau, Chamberlain, Vacher Lapouge ή Lombroso) προκειμένου να γίνει διαφοροποιητικός και πολιτισμικός. Με άλλα λόγια, μεταπήδησε από την «επιστήμη της φυλής» στον εθνοκεντρισμό.[1] Ωστόσο, οι αλλαγές αυτές, δεν αλλάζουν τον παλιό μηχανισμό της κοινωνικής απόρριψης και του ηθικού αποκλεισμού, τα οποία ο Erving Goffman συνόψισε με την έννοια του στίγματος.[2]

Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990, ο ρατσισμός επανήλθε δριμύτερος στην Ευρώπη, καθόλου ενοχλημένος από τη διάδοση των επίσημων λειτουργιών που οδηγούσαν τελετουργικά τις πολιτικές και θρησκευτικές αρχές να λειτουργήσουν με βάση το «καθήκον της μνήμης» και έστελναν τους εφήβους από τα σχολεία να επισκεφθούν τις περιοχές που φυλούσαν τα ναζιστικά στρατόπεδα συγκέντρωσης. Αν ο ρατσισμός έχει επιστρέψει στο προσκήνιο, δεν είναι «λόγω της μετανάστευσης», σύμφωνα με το γνωστό κλισέ, αλλά επειδή ανήκει, όπως γράφει ο Alberto Burgio, στον «γενετικό κώδικα της ευρωπαϊκής νεωτερικότητας».[3]

Όμως ο ρατσισμός συνεχίζει και ανανεώνεται με την προσθήκη

νέων στοιχείων στο ανεξάντλητο «αρχείο» του αποκλεισμού και του μίσους. Η σύγχυση των εννοιών του ρατσισμού και του φασισμού, του εθνικισμού και του αντισημιτισμού που εμφανίστηκαν στην Ευρώπη κατά το πρώτο μισό του εικοστού αιώνα, σήμερα δεν υπάρχει πλέον. Ο εθνικισμός και ο αντισημιτισμός εξακολουθούν να πολλαπλασιάζονται μεταξύ των νέων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου μπορούν να επανασυνδεθούν με μια ιστορία που διακόπηκε το 1945 και να επωφεληθούν από τη συσσωρευμένη δυσαρέσκεια που για τέσσερις δεκαετίες προκάλεσε ο «υπαρκτός σοσιαλισμός». Σε αυτό το μέρος της ηπείρου, διεκδικούν καταγωγή από τη δικτατορία του 1930, όπως ο Jobbik στην Ουγγαρία, ο οποίος συνεχίζει την πολιτιστική κληρονομιά του αγκυλωτού σταυρού και καλλιεργεί τη μνήμη του στρατάρχη Horthy ή ξεθάβουν μια παλιά ρεβανσιστική μυθολογία επεκτατική, όπως το Κόμμα της Μεγάλης Ρουμανίας και το Κροατικό Κόμμα δικαιωμάτων (HSP), διάδοχο του κινήματος των Ουστάσι του Άντε Πάβελιτς.

Στη Δυτική Ευρώπη, ωστόσο, ο φασισμός είναι σχεδόν ανύπαρκτος ως οργανωμένη πολιτική δύναμη, στις χώρες που αποτέλεσαν την ιστορική του γενέτειρα. Στη Γερμανία, η επιρροή της κοινής γνώμης από τα νεοναζιστικά κινήματα είναι σχεδόν μηδενική. Στην Ισπανία, όπου την κληρονομιά του Φράνκο διαδέχθηκε το λαϊκό κόμμα, εθνικο-καθολικό και συντηρητικό, οι Φαλαγγίτες αποτελούν είδος προς εξαφάνιση. Στην Ιταλία, γίναμε μάρτυρες ενός παράδοξου φαινομένου: η αποκατάσταση του φασισμού στον δημόσιο διάλογο, ακόμη και στην ιστορική συνείδηση ενός σημαντικού τμήματος του πληθυσμού –ο αντιφασισμός ήταν ο γενετικός κώδικας της «Πρώτης Δημοκρατίας », όχι της Ιταλίας του Μπερλουσκόνι– συνέπεσε με μια βαθιά μεταμόρφωση των κληρονόμων του Μουσολίνι. Μέλλον και Ελευθερία, το κόμμα που έχει μόλις ξεκινήσει ο αρχηγός τους, Gianfranco Fini, παρουσιάζει τον εαυτό του ως έναν φιλελεύθερο, ρεφορμιστικό δεξιό και «προοδευτικό» που επιτίθεται στον πολιτικό συντηρητισμό του Μπερλουσκόνι και στον πολιτιστικό σκοταδισμό της Ένωσης του Βορρά.

Όλα αυτά την ώρα που βρίσκεται προς τα δεξιά του πολιτικού γαλλικού φάσματος, το Εθνικό Μέτωπο προσπαθεί, υπό την ηγεσία της Marine Le Pen, να ξεπεραστεί η παραδοσιακή εικόνα μιας ακροδεξιάς των υποστηρικτών της Εθνικής Επανάστασης, των καθολικών φονταμενταλιστών και νοσταλγών της γαλλικής Αλγερίας. Εάν παραμένει σήμερα ένα φασιστικό στοιχείο στους κόλπους της, δεν κατέχει ηγεμονική θέση. Στο τελευταίο του συνέδριο, το Εθνικό Μέτωπο επιδόθηκε σε μια άνευ προηγουμένου ανανέωση της φρασεολογίας του, υιοθετώντας μια ρεπουμπλικανική ρητορική που δεν ανήκει στην παράδοσή του. Εάν, η διαδοχή της Marine Le Pen στο κόμμα του πατέρα της καταδεικνύει μια επιθυμία για συνέχιση της πολιτικής του, λαμβάνοντας τα χαρακτηριστικά της δυναστικής παράδοσης, αντανακλά επίσης μια αδιαμφισβήτητη επιθυμία ανανέωσης: **Κανένα κλασικό φασιστικό κίνημα δεν παραχώρησε ποτέ ηγετική θέση σε γυναίκα.**

Ωστόσο, η πτώση της φασιστικής παράδοσης ανοίγει τον δρόμο για την ανάπτυξη μιας νέου τύπου ακροδεξιάς, της οποίας η ιδεολογία ενσωματώνει μεταλλάξεις του εικοστού πρώτου αιώνα. Ο πολιτικός επιστήμονας Ζαν-Ιβ Καμί, ήταν ένας από τους πρώτους που κατανόησαν τα πρωτοφανή της χαρακτηριστικά: η παύση της λατρείας του κράτους στο όνομα μιας νεο-φιλελεύθερης θεώρησης του κόσμου, προσανατολισμένης στην κριτική του κράτους πρόνοιας, στη φορολογική εξέγερση, στην οικονομική απορύθμιση και στην προώθηση των ατομικών ελευθεριών, απαλλαγμένες από κάθε είδους κρατική παρέμβαση.[(4)] Η άρνηση της δημοκρατίας –ή η ερμηνεία της με αυταρχικό τρόπο– δεν συνοδεύεται πάντοτε από τον εθνικισμό, που σε ορισμένες περιπτώσεις αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης για τις μορφές του εθνοκεντρισμού, αμφισβητώντας το μοντέλο του έθνους-κράτους, όπως αποδεικνύεται από την ιταλική Ένωση του Βορρά ή της φλαμανδικής ακροδεξιάς. Σε άλλες περιπτώσεις, ο εθνικισμός παίρνει τη μορφή της άμυνας της Δύσης που απειλείται από την παγκοσμιοποίηση και τη σύγκρουση των πολιτισμών.

Ο μοναδικός συνδυασμός της ξενοφοβίας, του ατομικισμού, των δικαιωμάτων των γυναικών και της ομοφυλοφιλίας που υποστήριξε

ο Pim Fortuyn στις Κάτω Χώρες το 2002, ήταν το κλειδί για μια βιώσιμη εκλογική επανάσταση. Παρόμοια στοιχεία χαρακτηρίζουν άλλα πολιτικά κινήματα στη Βόρεια Ευρώπη, όπως το Vlaams Belang στο Βέλγιο, το Δανικό Λαϊκό Κόμμα και η σουηδική ακροδεξιά, η οποία μόλις εισήλθε στο Κοινοβούλιο της Στοκχόλμης. Όμως, θα τα συναντήσουμε επίσης –αν και αναμεμιγμένα με πιο παραδοσιακά στερεότυπα– στο αυστριακό Φιλελεύθερο Κόμμα (του οποίου χαρισματικός ηγέτης ήταν ο Jörg Haider), ο οποίος κέρδισε στις εκλογές τον περασμένο Οκτώβριο ως η δεύτερη πολιτική δύναμη στη Βιέννη (27% των ψήφων).

Το ενοποιητικό στοιχείο της νέας ακροδεξιάς είναι η ξενοφοβία, η οποία εκφράζεται ως μια βίαιη απόρριψη των μεταναστών. Ο μετανάστης σήμερα είναι ο κληρονόμος των «επικίνδυνων τάξεων» του δέκατου ένατου αιώνα, στιγματισμένος, από τη θετικιστική κοινωνική επιστήμη της εποχής, ως ένα στοιχείο που συγκεντρώνει όλες τις κοινωνικές παθολογίες: τον αλκοολισμό, την εγκληματικότητα και την πορνεία, μέχρι και τις επιδημίες όπως η χολέρα.[(5)] Αυτά τα στερεότυπα –συχνά συμπυκνώνουν μια αναπαράσταση για τον ξένο με βάση ψυχικά και σωματικά χαρακτηριστικά καλά σεσημασμένα– απορρέουν από ένα φαντασιακό ανατολίτικο και αποικιακό που επέτρεπε πάντα τον αρνητικό χαρακτηρισμό, τον αβέβαιο και εύθραυστο χαρακτηρισμό, ο οποίος οφείλεται στο φόβο του «άλλου» που θεωρείται πάντα ως «εισβολέας» και «εχθρός». Στην Ευρώπη του σήμερα, ο μετανάστης χαρακτηρίζεται ουσιαστικά ως μουσουλμάνος. Η ισλαμοφοβία παίζει σήμερα, για το νέο ρατσισμό, τον ρόλο που έπαιζε κάποτε ο αντισημιτισμός για τον εθνικισμό και τον φασισμό πριν από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Η μνήμη του Ολοκαυτώματος –μια ιστορική αντίληψη του αντισημιτισμού μέσα από το πρίσμα της έκβασης της γενοκτονίας– τείνει να επισκιάσει αυτές τις ομοιότητες, που είναι παρ' όλα αυτά προφανείς. Το πορτρέτο του αραβο-μουσουλμάνου, σπιλωμένο από τη σύγχρονη ξενοφοβία, δεν διαφέρει πολύ από εκείνο του Εβραίου που καλλιεργήθηκε από τον αντισημιτισμό στις αρχές του εικοστού αιώνα. Τα γένια και τα καφτάνια των Εβραίων μεταναστών από την Κεντρική και την Ανατολική Ευρώπη του παρελθόντος, είναι τα γένια και τα

σαρίκια των Μουσουλμάνων του σήμερα.

Σε αμφότερες τις περιπτώσεις, οι θρησκευτικές, πολιτιστικές, ενδυματολογικές, διατροφικές συνήθειες μιας μειονότητας είχαν ως στόχο να κατασκευάσουν ένα αρνητικό στερεότυπο για τον αλλοδαπό που δεν αφομοιώνεται στην εθνική κοινότητα. Ο ιουδαϊσμός και το Ισλάμ λειτουργούν έτσι, ως αρνητικές μορφές της ετερότητας: Εδώ και έναν αιώνα ένας Εβραίος ζωγραφισμένος σε μια λαϊκή εικονογραφία είχε κατ' ανάγκην γαμψή μύτη και πεταχτά αυτιά. Σήμερα το Ισλάμ προσδιορίζεται από τη μπούρκα, ακόμη κι αν το 99,99% των μουσουλμάνων γυναικών στην Ευρώπη δεν φορούν το ολόσωμο πέπλο. Σε πολιτικό επίπεδο, το φάντασμα της ισλαμικής τρομοκρατίας αντικατέστησε εκείνο του εβραιο-μπολσεβικισμού.

Σήμερα, ο αντισημιτισμός παραμένει ως το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του εθνικισμού στην Κεντρική Ευρώπη, όπου το Ισλάμ είναι σχεδόν ανύπαρκτο και η σειρά του 1989 αναζωογόνησε τους παλιούς δαίμονες (πάντα παρόντες, ακόμη και τώρα που δεν υπάρχουν πλέον Εβραίοι), αλλά έχει σχεδόν εξαφανιστεί από τη φρασεολογία της άκρας δυτικής δεξιάς (που μερικές φορές δείχνει τη συμπάθειά της στο Ισραήλ). Στις Κάτω Χώρες, ο Geert Wilders έχει κηρύξει πόλεμο κατά του «ισλαμοφασισμού» και των δραστηριοτήτων του. Σύμφωνα με δημοψήφισμα, το 57% των Ελβετών πολιτών, ψήφισαν στις 28 Νοεμβρίου 2013 υπέρ της απαγόρευσης των μιναρέδων. Μέχρι στιγμής, μόνο τέσσερα στα 150 τζαμιά στην Ελβετική Συνομοσπονδία διέθεταν: το κατώφλι αυτό παραμένει αδιάβατο.

Στην Ιταλία, όπως και στη Γαλλία, πολλές απόψεις διατυπώθηκαν προκειμένου να παρθούν παρόμοια μέτρα, αποδεικνύοντας ότι, πέρα από τη μανία της ξενοφοβικής και λαϊκιστικής ελβετικής δεξιάς, η προθυμία να στιγματιστεί το Ισλάμ αφορά την Ευρώπη στο σύνολό της. Ο Shlomo Sand έχει δίκιο που τονίζει ότι η ισλαμοφοβία αποτελεί σήμερα ενωτικό στοιχείο της Ευρώπης –την «ιουδαιο-χριστιανική» μήτρα της οποίας ποτέ δεν παραλείπουμε να υπενθυμίσουμε– καθώς και ο αντισημιτισμός έπαιξε βασικό ρόλο τον δέκατο ένατο αιώνα, κατά τη διαδικασία οικοδόμησης

των εθνικών κρατών.[6]

Αυτή η νέα ακροδεξιά, η οποία εγκαταλείπει τα φασιστικά της στοιχεία, παίρνει τη μορφή του λαϊκισμού. Η σύλληψη, όπως όλοι γνωρίζουν, είναι αόριστη, ελαστική, διφορούμενη και μάλιστα απεχθής, όταν χρησιμοποιείται για να επιβεβαιώσει την αριστοκρατική περιφρόνηση απέναντι στον λαό. Παρόλα αυτά, η συχνή εκλογική επανάσταση της νέας ακροδεξιάς δείχνει την ικανότητά της να βρίσκει συναίνεση στους κόλπους της εργατικής τάξης και των φτωχότερων στρωμάτων. Ο λαϊκισμός της δεξιάς –ο Ernesto Laclau το επεσήμανε πολύ ωραία [7]– τροφοδοτείται από τη σύγχυση ενός λαού που έχει εγκαταλειφθεί από την αριστερά, της οποίας το έργο θα έπρεπε να είναι εκείνο της οργάνωσης και αντιπροσώπευσής του. Ο λαϊκισμός τελικά, είναι μια κατηγορία διασταύρωσης, η οποία καταδεικνύει τα πορώδη σύνορα μεταξύ της δεξιάς και της άκρας δεξιάς. Αν κάποιος είχε αμφιβολίες γι' αυτό, ο Σαρκοζί ήταν υπεύθυνος για να τις διαλύσει μετά την εκλογή του, πρώτα με τη δημιουργία ενός υπουργείου Μετανάστευσης και Εθνικής Ταυτότητας και έπειτα με την έναρξη μιας εκστρατείας εναντίον των Τσιγγάνων, οι οποίοι απελαύνονται με βάση μια εθνικο-φυλετική απογραφή, κερδίζοντας την ενθουσιώδη υποστήριξη πολλών εκπροσώπων της Ευρωπαϊκής Δεξιάς, πρωτίστως της ιταλικής δεξιάς.

Κατά βάθος, ο αγώνας για ίσα δικαιώματα –αποφεύγοντας τις στείρες αντιπαραθέσεις μεταξύ των Ρεπουμπλικάνων εθνικιστών και την κοινοτική πολυπολιτισμικότητα– επιστρέφει στις αρχές του εικοστού πρώτου αιώνα, όπως γινόταν τον δέκατο ένατο αιώνα, όταν η ανερχόμενη φιλελεύθερη αστική τάξη αντιμαχόταν τη δημοκρατία, περιορίζοντας την ψήφο θέτοντας περιοριστικά εμπόδια που σχετίζονταν με την κοινωνική τάξη, το φύλο και τη φυλή. Σήμερα, παρά τους νόμους που θεσπίστηκαν σε πολλές χώρες, οι γυναίκες εξακολουθούν να μην εκπροσωπούνται επαρκώς στα θεσμικά μας όργανα, τα λαϊκά στρώματα εγκαταλείπουν ολοένα και περισσότερο, αδιαφορώντας για ένα πολιτικό σύστημα που αντιλαμβάνονται ως ξένο και μάλιστα εχθρικό. Οι μετανάστες, τέλος, βρίσκονται αποκλεισμένοι από κάθε δικαίωμα. Αυτά είναι

λοιπόν τα κύρια χαρακτηριστικά της «αγαπημένης μας παγκοσμιοποίησης».

Οι μεταλλάξεις του ρατσισμού και της ξενοφοβίας δεν μπορούν να παραμείνουν χωρίς πολιτικές συνέπειες. Αν ο φασισμός είναι μια μάχη προφανούς καθημερινότητας στις νέες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου είμαστε σήμερα μάρτυρες της ανόδου της εθνικιστικής ακροδεξιάς, της αντισημιτικής και φασιστικής, η κατάσταση είναι αρκετά διαφορετική στην δύση. Βέβαια, σε μια ήπειρο που έχει γνωρίσει τον Μουσολίνι, τον Χίτλερ και τον Φράνκο, ο αντιφασισμός πρέπει να αποτελέσει μέρος του γενετικού κώδικα της δημοκρατίας ως τμήμα της ιστορικής μας συνείδησης.

Στη μάχη ενάντια στις νέες μορφές ρατσισμού και ξενοφοβίας στο όνομα του αντιφασισμού, μπορεί ωστόσο να δημιουργηθεί ο κίνδυνος να αποδειχθεί ένας αγώνας οπισθοφυλακής. Ο αντιφασισμός έχει εκπληρώσει τον σκοπό του –ως οργανωμένο πολιτικό κίνημα– στη δεκαετία του 1980 και του 1990, όταν, κυρίως στη Γαλλία, βρέθηκε αντιμέτωπος με την εμφάνιση μιας δεξιάς φασιστικής μήτρας (ακόμη και αν το γενικό πλαίσιο δεν ήταν αυτό του 1930). Όμως, σήμερα δεν αφορά στην υπεράσπιση μιας δημοκρατίας που απειλείται. Ο ρατσισμός και η ξενοφοβία έχουν δύο πρόσωπα, τα οποία αλληλοσυμπληρώνονται. Από τη μία, εκείνο της νέας «ρεπουμπλικανικής ακροδεξιάς» (η οποία είναι ταγμένη στην «προστασία των δικαιωμάτων» που καταπατώνται, με εθνοτικές, εθνικές ή θρησκευτικές βάσεις) και από την άλλη, εκείνο των κυβερνητικών πολιτικών (στρατόπεδα συγκέντρωσης για τους μετανάστες «χωρίς χαρτιά», προγραμματισμένες απελάσεις, στιγματισμός και διακρίσεις εις βάρος των εθνοτικών ή θρησκευτικών μειονοτήτων). Έτσι, αυτή η νέα μορφή ρατσισμού, προσαρμόζεται στην αντιπροσωπευτική δημοκρατία, αναδιαμορφώνοντάς την στο εσωτερικό της. Επομένως, πρέπει να επανεξετάσουμε την ίδια τη δημοκρατία, καθώς και τις έννοιες της ισότητας των δικαιωμάτων και της ιθαγένειας, προκειμένου να δώσουμε ώθηση στην καταπολέμηση του ρατσισμού.

Σημειώσεις:

1. Pierre-André Taguieff, *La force du préjugé*, La Découverte, Paris, 1988 .
2. Erving Goffman, *Stigmate. Les usages sociaux des handicaps*, Éditions de Minuit, 1975
3. Alberto Burgio, *Nonostante Auschwitz. Il «ritorno» del razzismo in Europa*, Derive Approdi, Rome, 2010
4. Jean-Yves Camus, «Du fascisme au national-populisme. Métamorphoses de l'extrême droite en Europe», *Le Monde diplomatique*, mai 2002
5. Louis Chevalier, *Classes laborieuses et classes dangereuses*, Perrin, Paris, 2007 (éd. or. 1958).
6. Shlomo Sand, «From Judeophobia to Islamophobia. Nation-building and the construction of Europe», *Jewish Quarterly*, 2010, n. 215
7. Ernesto Laclau, *La raison populiste*, Éditions du Seuil, Paris, 2008.

*Ο **Enzo Traverso** γεννήθηκε στο Γκάβι (Πιεμόντε) το 1957. Σπούδασε ιστορία στο Πανεπιστήμιο της Γένοβας και ολοκλήρωσε το διδακτορικό του το 1989 στην Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales, κάτω από την εποπτεία του Michael Lewy. Είναι καθηγητής πολιτικής επιστήμης στο Πανεπιστήμιο της Πικαρδίας "Jules Verne" στην Αμιέν.*

Περιοδικό Βαβυλωνία #Τεύχος 13

Η Μυθική Ψυχοπολιτική του Ναζισμού

Αλέξανδρος Σχισμένος

Με την έντεχνη έκπληξη που χαρακτηρίζει τα τηλεοπτικά καθεστώτα των ημερών μας, τις τελευταίες εβδομάδες ζήσαμε τα

αποκαλυπτήρια της Χρυσής Αυγής. Αποκαλυπτήρια όσον αφορά την ντόπια άρχουσα ελίτ που βγήκε από την μωρή παρθενία της για να παραδεχτεί αυτό που όλη η κοινωνία γνώριζε. Ότι οι εκ των δεξιών συνδαιτημόνες τους είναι τελικά ναζί εγκληματίες και δολοφόνοι. Τα γεγονότα γνωστά, καθώς και η συστηματική τους εκμετάλλευση, μέσω της ψευδοθεωρίας των 2 άκρων, σαν τελευταίο τρύπιο αλεξίπτωτο πριν τη συντριβή της ακροδεξιάς κυβέρνησης Σαμαρά-Βενιζέλου.

> *Η υπόθεση απασχόλησε τα πρωτοσέλιδα και σελίδες επί σελίδων γράφτηκαν για το καινούργιο σκανδαλώδες ερώτημα που τέθηκε προς την κοινωνία: Από πού προέκυψε ο ναζισμός στο ελληνικό κοινοβούλιο του 2013;*

Κι όμως το ερώτημα είχε ήδη τεθεί από την πραγματικότητα. Η ανατριχίλα που σάρωσε τον τόπο κάτω από τα προβεβλημένα χαμόγελα του φιδιού είναι ένα διαρκές στοιχείο της κατοχικής ατμόσφαιρας της εποχής της κρίσης. Η συναδελφική συνεργασία της Χρυσής Αυγής με τις δυνάμεις καταστολής και η εγκάρδια συνεννόησή της με τις ακροδεξιές παρυφές της Νέας Δημοκρατίας είναι πράγματα γνωστά εδώ και δεκαετίες (θυμίζουμε ότι στις ευρωεκλογές του 2006 η Ν.Δ. του κεντρώου Καραμανλή χρηματοδοτούσε το προεκλογικό υλικό της ναζιστικής συμμορίας).

Αυτό που είναι καινοφανές είναι η ασυλία που οι εθνικοσοσιαλιστές κανίβαλοι απολαμβάνουν, όχι από το συγγενές τους Κράτος (το οποίο, εξάλλου, στήθηκε πάνω στους πυλώνες του εθνικισμού και του αυταρχισμού ήδη από τους κατασκευαστές τους) αλλά από την κοινωνία. Αυτή η ασυλία είναι που κάνει τον λόγο επί του ναζισμού ξανά επίκαιρο και ανασύρει ερωτήματα που η επανεμφάνιση στον δημόσιο χώρο της πλέον τερατώδους και διεστραμμένης πολιτικής ιδεολογίας του μίσους θέτει. Και αυτή η ασυλία είναι που δεν μας επιτρέπει να ξεμπερδέψουμε με τους θιασώτες της με απλούς αφορισμούς για την απύθμενη ηλιθιότητα που αυτή η ιδεολογία προϋποθέτει.

Είναι γνωστό το ρίζωμα που οι αντιδραστικές εθνικιστικές

ιδεοληψίες έχουν σε αυτόν τον τόπο.

> *Δεν είναι τυχαίο πως το Βασίλειο της Ελλάδας υπήρξε το πρώτο εθνοκράτος που συστάθηκε στην Ευρώπη μετά τη Γαλλική Επανάσταση. Δεν είναι τυχαίο πως αυτή η χώρα ήταν η μόνη που συνέχισε τον Β΄ Π.Π. επί τρία έτη με τον εμφύλιο και επί δεκαετίες με το τρομο-Κράτος της Δεξιάς. Δεν είναι τυχαίο πως τα σχολικά εγχειρίδια απηχούν τις πλέον απαρχαιωμένες εθνικιστικές απόψεις στον ευρωπαϊκό χώρο. Δεν είναι τυχαίο πως ο πατριωτισμός υιοθετήθηκε και από την Αριστερά σε βαθμό πρωτόγνωρο για το ευρωπαϊκό κίνημα. Δεν είναι τυχαίο πως είναι η μόνη χώρα στην Ε.Ε. που διοργανώνει μαθητικές παρελάσεις.*

Όλα αυτά είναι γνωστά συστατικά του νεοελληνικού φαντασιακού που ενσωματώνει παραληρήματα μεγαλείου μαζί με αισθήματα βαθιάς κατωτερότητας σε ένα κακοραμμένο κολάζ φανταστικών απεικονίσεων ενός απωθημένου παρελθόντος. Είναι στοιχεία συγγένειας προς τις άλλες ενσαρκώσεις του μίζερου βαλκανικού εθνικισμού, μπολιασμένα με λαθραναγνώσεις της κλασικής αρχαιότητας. Σε κάθε περίπτωση, είναι ένας **εθνικισμός του κακομοίρη και του αδύναμου**, που ανά περιστάσεις προσδένεται στο άρμα του δείνα ή του τάδε αυτοκρατορικού σωβινισμού κάποιας μεγάλης δύναμη για να καταλήξει δωσίλογος και τελικά προδότης της χώρας που υποτίθεται ότι αποκαλεί πατρίδα. Αυτή είναι η γνωστή μας ελληνική Δεξιά και ο εθνικισμός που σήμερα εκφράζεται από την ακροδεξιά μας κυβέρνηση.

Όμως η Χρυσή Αυγή πάει πολύ παραπέρα. Τα εθνικιστικά στοιχεία που αναπαράγονται σαν θεμελιακά συστατικά της ελληνικής κοινωνίας μέσω της κρατικής εκπαίδευσης και του κυρίαρχου λόγου αποτελούν αναγκαίες μεν αλλά όχι ικανές συνθήκες ανάδυσης του ναζιστικού φαινομένου. Αν τα πρώτα αποτελούν εκφράσεις της αρνητικής ταυτοτικής συγκρότησης της ετερόνομης κοινωνίας μέσα από τον αποκλεισμό της εξωτερικής ετερότητας (που αποτελεί εξάλλου την άλλη πλευρά της θετικής ταυτοτικής συγκρότησης μέσα από τον υπερθεματισμό της εσωτερικής

ομοιογένειας) και αρχαϊκές στάσεις έλξης-απώθησης του Ξένου, το ρατσιστικό στοιχείο που ο ναζισμός φέρει ως κυρίαρχη πρόθεση είναι κάτι πιο ριζοσπαστικό.

Ο Ξένος στη ναζιστική κοσμοθεώρηση δεν αποτελεί το εξωτερικό όριο, τη διαφορά, τον Άλλο, που μπορεί να γίνει αντικείμενο προσηλυτισμού, αφομοίωσης ή ενσωμάτωσης. Αποτελεί το σκοτεινό αντεστραμμένο είδωλο του Εαυτού, τον εσωτερικό διαχωρισμό, τον Εχθρό, τον αντίθετο πόλο που οφείλει να γίνει αντικείμενο εξόντωσης. Η ίδια η ύπαρξη του Άλλου ως Εχθρού θέτει σε κίνδυνο την ύπαρξη της κοινότητας ως Εγώ και ως εκ τούτου είναι μία ύπαρξη μη ανεκτή, μία ύπαρξη ως συνθήκη πολέμου.

Συνεπώς, τα ειδοποιά χαρακτηριστικά που ταυτοποιούν τον Φίλο και τον Εχθρό, που μας διαχωρίζουν από τον απειλητικό ξένο δεν μπορεί να είναι στοιχεία πολιτικά ή πολιτισμικά, στοιχεία επίκτητα, όπως συμβαίνει στο εθνικιστικό πλαίσιο (η γλώσσα ή η θρησκεία, ως παράδειγμα). Οφείλουν να είναι χαρακτηριστικά εγγενή, φυσικά, αναλλοίωτα από οποιαδήποτε μεταστροφή, και εδώ έρχεται η κλίση προς την φυσιολογία, το χρώμα του δέρματος, την καταγωγή.

Αν ο εθνικισμός εκφράζεται ως μίσος του άλλου ως ξένου, ο ναζισμός εκφράζεται ως μίσος του άλλου ως εχθρού. Και εδώ, μία ακόμη διαφοροποίηση μπορεί να εντοπιστεί. Το μίσος του άλλου ως ξένου αντανακλά αρνητικά τη θετική επένδυση στον εαυτό την οποία όμως προϋποθέτει. Ο αυτοκρατορικός σωβινισμός υποτιμά τον ξένο ως κατώτερο θεμελιώνοντας τη διάκριση σε κάποιου είδους ταυτότητα εγωιστικής υπερηφάνειας. Είναι ψευδοϊστορικός, με την έννοια πως θέτει μία μυθοποιημένη ιστορία σαν αξίωση αυτής της περηφάνιας, κατασκευάζοντας ένα παρελθόν από τις υποτιθέμενες λαμπρές ιστορικές σελίδες. Αν ο ξένος είναι διατεθειμένος να συμμεριστεί αυτό το ψευδές παρελθόν μαζί με την αξίωση ανωτερότητας, μετατρέπεται σε υποτελή ή ακόμη και σύμμαχο, εν πάση περιπτώσει, αναγνωρίζεται.

Το ναζιστικό όμως μίσος του άλλου ως εχθρού αντανακλά ένα

βαθύτερο μίσος. Είναι το μίσος του άλλου που πηγάζει από το μίσος του εαυτού (βλ. Καστοριάδης «Σκέψεις πάνω στο ρατσισμό»).

Είναι έκφραση της απέχθειας που η ασυνείδητη ψυχή νιώθει απέναντι στον εκκοινωνισμένο εαυτό της, ο οποίος βιώνεται ως εμπράγματη ενσάρκωση κάθε αποτυχίας. Ήδη η κοινωνικοποίηση, η κοινωνική κατασκευή του ατόμου αποτελεί μία πρωταρχική βία για την ψυχική μονάδα, μία βία που οδηγεί σε διαδοχικές απωθήσεις και αρνήσεις της πραγματικότητας. Είναι μία βία απώλειας της μοναδικότητας και της παντοδυναμίας της ψυχής, η οποία γίνεται άτομο εγκαταλείποντας τις φαντασιώσεις ισχύος της και συμβιβαζόμενη με την επένδυση στο κοινωνικό νόημα που το άτομο επιτρέπεται να εκφράσει. Αυτή η επένδυση δεν είναι σχεδόν ποτέ επαρκής και συχνά τα αισθήματα ανεπάρκειας κυριαρχούν στη διαμόρφωση μίας βαθιά απόρριψης του συνειδητού Εγώ.

Αυτή η απόρριψη μπορεί να οδηγήσει στην αυτοκτονία, αλλά μπορεί να αλλάξει αντικείμενο, μετατοπίζοντας το αίσθημα μίσους από την πραγματική περιοχή, τον εαυτό, σε μία φανταστική περιοχή, τον μυθικό Άλλο/Εχθρό.

Έτσι, ο ξένος μετατρέπεται σε διαρκή υπενθύμιση της εγωτικής ανεπάρκειας, σκοτεινό αντικαθρέφτισμα και οντολογική απειλή για την ψυχή. Ταυτόχρονα, το ενοχλητικό Εγώ, η συνειδητή υποκειμενική κλιτύς του ατόμου, εκμηδενίζεται μέσα από την άρνησή του να γίνει πρόσωπο, μέσα από την απόλυτη παραχώρηση της προσωπικότητάς του στην βούληση του Φύρερ, μέσα από τη δολοφονία της ατομικότητάς του.

Ο ναζισμός είναι αντιϊστορικός, και θέτει μία ιστορική μυθολογία προκειμένου να δικαιώσει αυτήν την επιθυμία εξόντωσης του Άλλου, ανακαλύπτοντας συνέχειες και μυθικές οντότητες πίσω από το πέπλο των γεγονότων.

Είναι ένας Μύθος στη θέση του Λόγου και ένας Μύθος προσωπικός, με την έννοια πως δεν μπορεί ο Άλλος να τον συμμεριστεί, δεν

έχει θέση σ' αυτόν παρά μονάχα τη θέση του τελετουργικού θύματος. Αντί για ένα μυθικό παρελθόν, όπως ο εθνικισμός, ο ναζισμός προβάλλει ένα μυθικό παρόν, τοποθετώντας μία εξιστόρηση πάνω και πέρα από την Ιστορία. Ο πρώτος ακρωτηριάζει την Ιστορία προκειμένου να δικαιωθεί, ο δεύτερος δικαιώνεται αρνούμενος την Ιστορία. Και έτσι έχει την ικανότητα να αναβιώνει αρχαϊκές τελετουργίες και αισθήματα μυθικής κοινοτικής ταυτότητας μέσα στον σύγχρονο τεχνικό και τεχνολογικό κόσμο χωρίς καμία αντίφαση. Το μυθικό παρελθόν του ναζισμού δεν είναι ένα λογικό πρότερο όπως του εθνικισμού, αλλά ένα παροντικό επέκεινα προς το οποίο τείνει.

Έτσι, ο Μύθος και η Τελετουργία τρέφουν τον πολιτικό λόγο των ναζί τη στιγμή που δολοφονείται ο Λόγος. Οι ναζί είναι πέραν κάθε διαλόγου γιατί είναι εγγενώς ανορθολογικοί στην επίκλησή τους. Η δημόσια παρουσία τους απευθύνεται σε αρχέγονα κοινωνικά ορμέμφυτα και τα σύμβολά τους απηχούν μαγική και μυστηριακή ισχύ.

> *Ο ναζιστής οπαδός, που ζητεί να εξοντώσει τον ξένο ενώ ήδη έχει τελετουργικά εξοντώσει τον εαυτό του ως πρόσωπο μέσα από την απόλυτη υποταγή και πειθαρχία, βρίσκεται πέραν της ηθικής. Έχοντας αρνηθεί την ελεύθερη βούλησή του, αρνείται κάθε ευθύνη.*

Η ικανότητα της κοινοτοπίας του Κακού που περιέγραψε η Άρεντ («Ο Άιχμαν στην Ιερουσαλήμ») βρίσκεται ακριβώς σε αυτήν τη στιγμή της απόλυτης υποταγής που ταυτίζεται με την απόλυτη ανηθικότητα και καθιστά τον υπάκουο πολίτη απάνθρωπο δολοφόνο.

Αυτά είναι τα ειδοποιά χαρακτηριστικά και της Χρυσής Αυγής και αυτά την καθιστούν τόσο γοητευτική για ένα κομμάτι της κοινωνίας αυτής της χώρας. Ένας λαός διαρκές θύμα και μία χώρα χωρίς παιδεία αποτελούν ευνοϊκές μήτρες επώασης του αυγού του φιδιού καθώς βυθίζεται στην αυτολύπηση. Η στήριξη των ναζιστών, από τη μία, είναι η λογική της ανάθεσης διεσταλμένη στα ακρότατα όριά της, όταν η ανάθεση περιλαμβάνει όλη την

ύπαρξη, και από την άλλη, το μίσος προς τον εαυτό μετατοπισμένο στα απώτερα όρια της κοινωνικής ταυτότητας, ως μίσος προς τον ξένο. Οι ανιστορικές και μεταφυσικές ιδεοληψίες του ελληνικού εθνικισμού αποτελούν πρώτης τάξεως λιπάσματα για τούτες τις εμμονές και καθηλώσεις. Ο επίσημος πολιτικός ακροδεξιός λόγος της κυβέρνησης έρχεται ως συμπλήρωμα ορθολογικότητας για τις μυστηριακές ανορθολογικές τελετουργίες του αίματος.

Καθώς οι σημασίες καταρρέουν, οι λόγοι της κυριαρχίας και οι παραφυάδες τους ξεγυμνώνονται σαν νεύρα. Ο αγώνας για την αυτονομία και την ελευθερία δεν μπορεί να κερδηθεί παρά από μία κοινωνία αναστοχαστική, με πραγματική παιδεία και με ισχυρή ιστορική συνείδηση. Μία κοινωνία που θα σέβεται τον ξένο σαν αναγκαίο στοιχείο του αυτοσεβασμού της.